

Un număr vechiu 15 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: DEM. I. DOBRESCU

Fost Decan al Baroului de Ilfov, Președintele Consiliului de Ad-ție al Soc. anon. „Curierul Judiciar”

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU
Avocat, Direct. Contenc. B-pei
G-le a Țării RomâneștiALEX. CERBAN
Profesor la Facultatea
de Drept, BucureștiIOSEF G. COHEN
AvocatGR. CONDURATU
Consilier la Curtea de Apel
BucureștiRENÉ DEMOGUE
Profesor la Facultatea
de Drept din ParisV. DONGOROZ
Dr. în Drept din Buc.
AvocatALFRED JUVARA
Dr. în Drept din Paris
AvocatD. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de Drept, BucureștiI. GR. PERIȚEANU
AvocatC. SIPSOM
Profesor la Facultatea
de Drept, BucureștiC. STOEANOVICI
Dr. în Drept din Paris
AvocatGR. TRANCU-IAȘI
Fost Ministru al Muncii
AvocatP. VASILESCU
Dr. în Drept din Paris
AvocatAL. VELESCU
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LÉVY și SILVIU KRAINIC, Dr. în Drept, Avocați, Paris.

ABONAMENTUL

Un an p. B-pei, Case Com. și Autorit. 600 lei
« Avocați 400 »
« Magistrați 300 »
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SAPTAMANA

In lunile Iulie și August
apare odată la 2 săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Artele, 5 și Rahovei, 5
Lângă Palatul Justiției
— TELEFON 12/20 —

SUMAR

— Anularea contractelor și Tratatetele de pace, de d-l Grigore Pherekyde, consilier la Curtea de apel București;
— O carte de valoare (Recenzie) de d-l Dem. I. Dobrescu;

JURISPRUDENȚA:

— Curtea de Casație s. Unite: G. N. Bagdat cere a se verifica titlurile pentru îndeplinirea condițiilor cerute senatorilor de drept (Senatorii de drept nu pot face parte din Senatul actual);
— Casație s. I: George Șoroagă cu Iacob Buiciu (Decăderea pentru proprietar de a cere evacuarea chirașului, în cazul când a avut o casă, construită cu avantajile legii industriale, și a vândut-o);— Casație s. II: Alexandrina Dr. Stoica cu Medi Abas (Înșelăciune. Amăgire. Scop ilicit. Convenție inexistentă. Lipsă de prejudiciu. Inexistența delictului de înșelăciune. Art. 332 și 333 c. p.);
— Curtea de apel Galați s. I: Idem (Înșelăciune. Amăgire. Scop ilicit. Prejudiciu. Existența delictului. Depozit. Proba cu martori. Culpă victimei. Dacă poate constitui o cauză de impunitate pentru inculpat? Art. 333 și 334 c. p.), cu o Notă de d-l avocat Vintilă Dongoroz;

— Trib. Ilfov s. I: G-ral Gr. Crăiniceanu cu G. Darmes și alții (Acțiune în evacuare pe baza art. 1 al. 2 al legii din 14 Aprilie 1922. Legea franceză din 31 Martie 1922 privitoare la raporturile dintre proprietari și chirași. Obligație indivizibilă din partea locatorului);

— Trib. Romanai (Prevenit. Mandat de arestare. Reconfirmare. Lipsa dosarului de fond în ziua judecătorei. Caz de forță majoră. Inconștințarea de acest fapt a judecătorului de instrucție. Art. 114 pr. pen.), cu o Notă.

Anularea contractelor și Tratatetele de pace

Nu am de loc pretențiunea d'a întreprinde un rezumat de tratat, asupra acestei materii, atât de vastă și atât de delicată; nu am măcar pretențiunea de a face o clasificare, nici chiar o sistematizare, a tuturor ipotezelor și a grupurilor principale de cazuri; intențiunea mea este de a indica numai câteva aprecieri, asupra câtorva situațiuni, care se pot prezenta cu interes de actualitate. Și așa fi atât mai rău venit, într'un scurt articol, să caut a prinde într'o sinteză toate clauzele, din Tratatetele de pace, care privesc secțiunea economică, întrucât pot să mă refer la o lucrare sistematică și minuțioasă, pe care o recomand cu tot dinadinsul celor interesați, la cartea d-lor Gilbert Gidel, Profesor agregat, și H. E. Barrault, conferențiar: *Le Traité de Paix avec l'Allemagne et les intérêts privés* (Paris 1921).

Pe mine, două chestiuni m'au interesat: 1) înrudirea, dar nu identitatea de motive între anularea contractelor și lichidare; 2) dacă clauzele referitoare din tratate au efect retroactiv, în sensul că în unele cazuri fac cu totul abstracțiune de război.

I. Lichidarea a fost admisă spre a servi, în timpul războiului, drept garanție pentru reparațiuni eventuale; iar după războiu, lichidarea servește la plata reparațiilor de către Statul învins, rămânând ca supușii acestui Stat să fie despăgubiți de dauna căsunată prin lichidarea averei lor, întrucât în ultima analiză, războiul făcându-se dela Stat la Stat, iar nu dela Stat la particular, nu acesta, ci Statul, de care depinde, va suporta sarcina rezultată din războiu.

Anularea contractelor s'a încuviințat pentru două motive: 1) pentru a opri orice ajutor, orice înlesnire, ce un național ar putea să dea dușmanului; 2) pentru a restitui în stare anterioară, situațiunea părții silită la contractare.

Dacă admitem aceste premize, putem deduce cu înlesnire că dacă ambele măsuri, lichidarea și anularea, au fost dictate în interesul superior al Statului, motivele înființării lor fiind astfel înrudite, efectele lichidării vizează în scopul cel din urmă numai pe Statul dușman, pe când anularea contractelor (oprirea de a contracta) vizează și pe Statul dușman și pe supusul dușman personal, motivele anulării având astfel pe lângă o rațiune generală și o rațiune specifică. În două cuvinte: lichidarea se leagă de datoria Statului învins; anularea se leagă și de stânjenirea beligerantului și de îmbogățirea fără cauză a supusului inamic.

Dealtmintrelea, tratatul din Versailles prevede textual aplicațiunea acestei concepțiuni, precum relatează d-l Paech, raportor al tratatului la Camera franceză (Documents parlementaires: Chambre, séance du 6 août 1919, pag. 451). Raportorul, vorbind de contractele care prin excepțiune se mențin, cum prevede § 2 al anexei de subt. a. 299 Versailles, arată că: «menținerea acestor categorii de contracte, nu oprește întru nimic dreptul de lichidare. O concesiune de mine făcută unui supus german este menținută, dar ea poate să fie lichidată ca orice altă avere, orice alt drept sau interes al supușilor inamici».

Dar dacă este prevăzută ipoteza unde menținerea contractului nu oprește lichidarea, oare este exclusă ipoteza unde anularea contractului nu impune lichidarea? Desigur că nu: decăteori un național va fi restituit în averea sa, anularea contractului, rupând legătura de drept, prestațiunile reciproce nu mai reprezintă o trecere legală dintr'un patrimoniu într'altul. Nimeni nu s'ar gândi să lichideze averea naționalului astfel degajată. Ceeace s'ar putea lichida este prestațiunea inamică, dacă se poate regăsi, dar aceasta nu înseamnă o lichidare a rezultatului operațiunii juridice, o rezultată a contractului, aceasta ar însemna o lichidare a averii inamicului care s'a putut individualiza, cum se lichidează orice bun aparținând supusului inamic.

Articolele 297, b, 299, d Versailles = 249, b, 251, d St. Germain exceptând dela lichidare o categorie de averi, și exceptând dela anularea contractelor o categorie de persoane, avut-au oare aceste articole un scop identic, adică recunoașterea unei noi stări de lucruri, unde nu se concepe anularea fiindcă nu se concepe lichidare, și reciproc? Examinarea, pe scurt, a acestei întrebări, ne aduce la examinarea punctului al 2-lea, pe care l'am prevăzut mai sus.

II. Tratatul de pace recunoscând State noi, precum Polonia, Ceho-Slovacia, sau liberarea unor întregi provincii, precum Alsacia, Trentinul, Transilvania, înțeles-au ele, că toți locuitorii acestor teritorii liberate nu au luat parte nici o dată la războiu?

Tratatul de pace fac o distincțiune: toți locuitorii de pe aceste teritorii vor fi considerați ca supușii Statului care exercită, dela tratat, suveranitatea sa asupra acestor întinderi (cu anumite condițiuni, care nu interesează pentru problema noastră), dacă nu optează pentru naționalitatea Statului anterior într'un interval determinat.

Nouii supuși vor avea aceste avantaje: contractele lor se mențin, averile lor nu se lichidează. Tratatul prevede că dacă optează pentru vechia lor patrie ei vor fi datori să și strămute domiciliul acolo (art. 78 St. Germain). Adică: recompensă dacă se grăbesc să adopte o nouă naționalitate; pedeapsă serioasă (strămutarea domiciliului nu este o glumă), dacă vor să și păstreze naționalitatea primitivă. De aci rezultă că în aceste teritorii sunt diferite feluri de populațiuni, și că depinde de fiecare individ ca să profite de avantajele acordate majorității.

Să vedem acum ce soartă au contractele în ipoteza Statelor noi, sau a provinciilor liberate. Raportorul Puech, vorbind de Alsacienii-Loreni, spune că contractele lor cu Germanii se mențin (cu o rezervă pentru Statul francez de a anula oricare contract) fiindcă contractele au putut să se încheie și să se execute în tot cursul războiului până la armistițiu. S'ar părea că aceleași motive ar milita, pentru menținerea contractelor între Polonezi și Germani, sau între Ceho-Slovaci și Austriaci, fiindcă au avut relațiuni economice neîntrerupte, nu patru decenii ca Alsacienii, ci mai multe secole. Inșă jurisprudența noastră interpretă, în genere, articolele de mai sus, ca referindu-se la contractele nu între noi aliați liberați și dușmanul comun (totuși comp. 311 Versailles; 264 St. Germain, etc.), ci între aliați și supușii provinciilor liberate. Atunci, raționamentul este foarte simplu: războiul a fost dus pentru liberarea acestor popoare, azi State aliate, deci nu se mai concepe nici daune de războiu, nici recunoașterea unor contracte învrăbite; nu va fi nici lichidare, nici anulare; textul nu distinge între timpul dinainte de războiu și timpul războiului, nu poate interpretul să facă distincțiuni, și nu există nici rațiune pentru a distinge. Cu alte cuvinte noua alianță șterge războiul în această privință.

La prima vedere această concepțiune, această interpretare a textelor, pare măreață și ademenitoare. Reflec-tând însă mai mult, ne aducem aminte, de oare care premise pe care le-am pus în evidență pentru motivele lichidării și anulării contractelor. Ne mai aducem aminte încă de ceva: de o oarecare drept de opțiune care depinde de o declarațiune de voință individuală. Desigur, un Ardelean și un Român, un Alsacian și un Francez, un Polonez din Germania și un Polonez din Austria nu au profitat de războiu și de ocupațiune pentru a se îmbogăți ilicit unul în dauna altuia. De asemenea în teritorii libere, un Ceh, un Polonez, cu greu ar fi intimidat pe un co-contractant francez: se știe că în Franța liberă, după oarecari ezitări, jurisprudența franceză examinând sentimentele dovedite ale Polonezului, în fiecare speță, l'a scutit de măsura sequestrului. Dar majoritatea afacerilor de tot soiul, între aceste părți fost-au ele cu puțință? Sau tocmai Germanul, care învățase franțuzește în Alsacia, s'a ocupat de organizarea economică a Franței sau a Belgiei ocupate, sau tocmai Austriacul, care învățase românește în Transilvania, s'a ocupat de organizarea economică a României ocupate? Atunci, dacă părțile, care tocmai din cauza teritoriului unde trăiau, au putut profita de invaziune și au tot interesul a nu face uz de opțiunea prevăzută prin tratat, și dacă textele invocate privesc pe aceste părți și aceste contracte, ajungem la rezultatul următor: lipsa de lichidare se pricepe, fiindcă Statul cel nou este aliat și nu va plăti dauna de războiu; menținerea contractelor între majoritatea autohtonă și supușii aliați, în cazurile foarte rare, unde aceste contracte au putut să aibă loc, se înțelege de asemenea, însă menținerea contractelor între inamicul beligerant, sau auxiliarul armatelor de invaziune și supușii care erau exploatați în timpul ocupațiunii, inamicul devenind aliat prin abținerea dela dreptul de opțiune, această soluțiune nu se înțelege de fel. Nu se înțelege, fiindcă aci nu este vorba de situațiune politică creată printr'o declarațiune unilaterală de voință, ci este vorba de o jertfă juridică irațională, și inexplicabilă, aceea a naționalului exploatat.

Nu am de loc intențiunea de a accentua modul meu de a privi această chestiune, pe care l'am dezvoltat pe larg cu alte ocazii. Vreau să atrag însă atențiunea cititorului asupra acestei chestiuni, fiindcă mi se pare serioasă. Pentru milioanele de Germani din Polonia, pentru milioanele de Austriaci sau de Unguri din Ceho-Slovacia sau din Ardeal, este oare cu puțință a se zice, că se poate face abstracțiune de tot războiul, fiindcă azi tratatele le dă voie, tăcând, să se zică Polonezi, Români, etc.? Oare aceasta ar fi concepțiunea tratatelor, aceasta ar fi expresiunea lor?

Intrucât mă privește, am observat că nicăeri tratatele nu se ocupă de contractele din timpul războiului între beligeranți din tabere opuse și așa se explică, că textele citate nu fac nici o distincțiune, sau mai exact nu fac nici o mențiune specială când vorbesc de anularea contractelor.

Dar, mi se pare, că este cu neputință de a ne opri la soluțiunea adoptată până acum de majoritatea jurisprudenței noastre, și de a nu mărturisii că în afară de o interpretare literală măestrită, logică, a textelor, conștiința noastră juridică nu resimte o emoțiune ca în fața unei prăpăstii neașteptate. Să nu fim cruzi cu autorii tratatelor; să constatăm că opera lor era gigantică, covârșitor de grea, și că a fost îndeplinită într'un timp relativ foarte scurt, cu dificultăți incalculabile. (Este destul a ne reaminti cartea d-lui André Tardieu, intitulată «la Paix»). Totuși nu este a fi lipsiți de respect față de legiuitor, dacă putem prezuma o omisiune

sau o confuziune de detalii, în totdeauna cu putință în orice operă făcută de oameni. (Și aceasta nu este o apreciere personală, este un principiu fundamental al legii noastre, art. 3 c. civ.).

Astfel a fost firesc lucru, neputând să impac textul studiat cu conștiința mea, să caut să mă luminez pe lângă acei cari au colaborat sau au asistat la redactarea textelor. Aș dori chiar să pot da rezultatul demersurilor mele în această privință. Nu sunt cu mâinele goale, însă, cum nu am cerut autorizațiunea de a face uz prin publicare a scrisoarei pe care o voi reda (și cu aceasta aș putea termina), o voi reproduce fără a desvălui iscălitura. Pot încredința însă, pe cititorii mei, că demnitarul care mi-a făcut cinstea de a mi comunica deslușirile următoare, a asistat la toate ședințele comisiunilor economice, pentru toate tratatele. Și pentru a preciza înțelesul răspunsului, voi arăta exact cum am pus întrebarea :

«...Il s'agit des art. 297, b, et 299, d, de Versailles = art. 249, b, et 251, d, de St. Germain :

«La controverse fait croire aux uns que ces articles ont trait aux contrats conclus entre Polonais, Tchéco-Slovaques, etc., et les sujets d'Autriche ou d'Allemagne; tandis que d'autres estiment qu'il s'agit des contrats conclus entre Polonais, Tchéco-Slovaques, etc., et sujets de France, d'Angleterre, d'Italie, de Roumanie, etc.

«De plus, les uns pensent que les contrats maintenus sont tous ceux d'avant guerre (argument, art. 75 Versailles); les autres sont d'avis que les contrats maintenus sont tous les contrats, même les contrats passés pendant la guerre et sous occupation.»

Iată răspunsul :

Paris, le 4 Avril 1921

«1) Les dispositions prévues aux art. 297 b et 299 d du Traité de Versailles—art. 249 b et 251 d du Traité St. Germain ne visent, comme toutes les dispositions du Traité de Paix, que les rapports entre les ressortissants alliés et associés et ceux des Etats ex-ennemis; elles ne régissent pas les relations des ressortissants alliés entre eux et (*sic*) avec les ressortissants des Etats successeurs de l'Autriche-Hongrie.

«Cette interprétation a été constante au sein de la Commission Economique de la Conférence de la Paix et ressort de tous les travaux préparatoires.

«2) Les dispositions de l'art. 299 du Traité de Versailles =251 du Traité de St. Germain, n'ont entendu viser que les contrats antérieurs aux hostilités et à la rupture des relations commerciales entre les parties; dans ces conditions, l'exception prévue au § d du dit article ne saurait avoir une portée plus large que le principe.»

* * *

Am indicat mai sus importanța problemei naționalității cu privire la aplicarea art. 297 și 299 din Tratatul de Versailles, precum și la aplicarea articolelor identice, reproduse în tratatele următoare. Se știe că acele acte internaționale au legat de naționalitate nu numai drepturile cari privesc reparațiunile, restituiriile, etc., dar și drepturile care decurg din contracte între particular și Stat, sau între particulari, și punctul acesta face obiectul preocupărilor noastre.

Observațiunea aceasta este cu totul banală, că supușii diferitelor State, care au fost în războiu, vor fi priviți în mod diferit după naționalitatea lor. Ceea ce nu este banal însă, este de a constata că nu găsim în Tratatul principi, care să rezolve, în mod uniform și hotărâtor, toate problemele atât de multiple pe care le ridică chestiunea naționalității. Aceste probleme pot să fie privite din punctul de vedere al dreptului intern, național, dar sunt mult mai grele, când trebuiesc privite în conflictul legilor a două State, și aceasta este chestiunea cea mai frecventă și cea mai acută, care se pune după

războiu, și care, probabil, va fi de actualitate încă un șir de ani.

Din lipsa unui cod de drept internațional, din lipsa unor reguli generale impuse de tratate, dificultatea în viața juridică practică, va fi mare, și cu bună dreptate spun d-nii Gidel și Barrault, în cartea lor «*Le traité de Paix avec l'Allemagne et les intérêts privés*» (pag. 309), «că în afară de dificultățile dreptului comun, Tratatul va da naștere la alte dificultăți care decurg esențialmente din faptul că Tratatul nu a fixat, în toate cazurile, momentul la care urmează să ne punem pentru a determina naționalitatea care trebuie luată în considerare».

Dificultatea cea mai mare provine din teritorii care schimbă suveranitatea: sunt State noi create, sau recunoscute, sunt provincii liberate, care se alipesc de State vechi, și toate aceste teritorii, din motive geografice, istorice, politice, sunt locuite de o populațiune cu un contingent de minorități, care nu este neglijabil, de naționalitate deosebită.

Pentru Anglia, pentru Statele-Unite, pentru Țările din extremul Orient sau din America de Sud, problema naționalității prezintă un interes foarte redus. Pentru țările continentale, însă, problema este aspră, ca între vecinii apropiați. Franța avea privirile ațintite asupra Alsaciei și Lorenei, separată din trupul ei numai de patruzeci de ani. Când a fost vorba să se facă un triaj între locuitorii din acest teritoriu, în care încă mai trăiau câțiva supra-viețuitori ai epocii din 1870, unde nu avuseseră să trăiască, nici timpul a două generații de adulți, oameni a căror filiațiune și sentimente aparente erau lesne de pus în evidență, Franța a căutat să-și recapete pe toți fiii ei și să-i deosibescă de locuitorii germani sau străini, călăuzindu-se și de domiciliu și de legăturile de sânge. Țări cari își regăsesc viața, total sau parțial, Polonia, Ceho-Slovația, Statul Sârb-Croat și Sloveni, au încercat să deosibească pe fiii lor adevărați, inserându-se oarecari reguli, pentru acest Stat, în tratatele dela Versailles și dela St. Germain. Pentru România, tratatul din St. Germain este mut; acolo unde vorbește, nu este pentru a recunoaște oarecare drept de control pentru România, ci pentru a impune României obligațiuni privitoare la populațiuni de altă naționalitate, prevăzând protecțiunea minorităților. Deasemenea tratatul dela Trianon prevede indigenatul anterior datei de 1 Ianuarie 1910 pentru a fixa naționalitatea în Ceho-Slovația, în Statul Sârb-Croat și Sloven, iar pentru România textul este mut. Într'adevăr tratatul Minorităților se bazează pe domiciliu pentru a decide cari din Unguri, aparținând acelor teritorii, devin Români; acest text prevede și dreptul ce rezultă din nașterea în Ardeal, sau din filiațiune din părinți care au domiciliat acolo. Dar o gravă controversă se ridică asupra excluderii unui text prin altul.

Soarta contractelor fiind legată de fixarea naționalității părților contractante, se poate ușor deduce că aceea soartă nu are o stabilitate juridică vrednică de invidiat. În principiu fiecare Stat hotărăște asupra naționalității supușilor ei. Printr'un fel de paradox, chestiunile pendinte între un supus aliat și un supus fost dușman vor fi mai lesne clarificate decât chestiunile privind doi supuși aliați sau mai exact privind un supus aliat și un supus al noulor teritorii liberate. Într'adevăr, țările cari au adoptat în fapt Oficiile de compensațiune și Tribunalul arbitral mixt, vor găsi un for juridic, cu competență, cu proceduri determinate, care vor ajunge la un rezultat, în conflictul datoriiilor și creanțelor, între supușii aliați și supușii foști dușmani. Pe când, între supușii aliați și supușii teritoriilor liberate, nu există

reglementare decât fie printr'o lege internă, după intrarea în vigoare a tratatelor, fie printr'o convențiune diplomatică între Statele interesate.

Stăutul român, s'a gândit oare la reglementarea contractelor fie dinainte fie din timpul războiului, intervenite într'un Român din Regat, și un Polonez, un Ceh, un German, un Ungur, un Austriac, din Ardeal sau din Bucovina? Am fi fericiți dacă am putea fi luminați asupra acestui punct, plătind informațiunea ce ni s'ar da, cu dovada ignoranței noastre. (Bine înțeles în afară de convențiunile comerciale recente).

Un lucru însă ni se pare în afară de orice îndoială: textele tratatelor nu desleagă situațiuni juridice evidente deosebite. Am arătat mai sus, că nu se poate privi, juridicește, la fel, un contract făcut de un Român din Ardeal, cu un Român din Regat și un contract făcut de un Român din Regat cu un Ungur din Ardeal, sau cu un German din Polonia, sau cu un Austriac din Statul Jugo-Slav, mai ales când atare acte au fost făcute de un reprezentant al armatelor de invaziune, sau măcar în România ocupată. Nu ar fi oare absurd atunci când tratatele impun *egalitatea de tratament* pentru minorități, după tratat, ca același tratat să sancționeze *inegalitatea de tratament* în favoarea acestor populațiuni deosebite din timpul războiului? Și cred că nu e nevoie de a insista prea mult, pentru a preciza ce ar fi aceea inegalitate: validarea contractelor ce asupra lor le-ar fi smuls asuprașilor din timpul ocupațiunii.

Dar, nu e vorba numai de convențiunile ce ar lega azi pe supușii aceleiași țări; este vorba și de pericolul ce există pentru co-contractantul român din timpul ocupațiunii asupra modului de stabilirea naționalității aliate de cel'alt co-contractant. Se știe că în roșeala vremii, când cu greu se turna chiagul liberărei popoarelor, cu iuțeala, cu care cresc ciupercile veninoase după o noapte de vijelie, se strecurau, între naționali și între legi, făuritorii de averi necunoscute. Avut-au timpul și gândul, cei trei legendari autori ai tratatelor, să observe acele ciuperci, care creșteau nesupărate prin pădurea marilor principii juridice, întunecată de mari probleme politice?

La noi, în cercul restrâns al oamenilor în contact cu practica judecătorească, s'a făcut mult haz de omul acela, care având mai multe afaceri în perspectivă, umbla întotdeauna cu șapte pasapoarte în buzunar, bine înțeles șapte pasapoarte toate ale lui, dar atestând fiecare o naționalitate diferită. Întâmplarea aceasta este simptomatică și ne face să ne întrebăm, dacă atunci când e vorba de înrăurirea naționalității asupra contractelor din războiu, vom putea pune la o parte măcar regulile ce sunt înscrise în tratat și nu vom căuta să găsim, la instanțele noastre judecătorești, examinarea mai de aproape a naționalității de dată proaspătă? Adică cum, atunci când legea noastră de procedură cere exequatur, pentru executarea unei sentințe judecătorești, care a trecut prin purgatoriul diferitelor instanțe străine, ne va fi de ajuns să ne oprim la un simplu pașport liberat de un consul străin, sau la mai puțin, la declarațiunea unui particular, că înțelege deodată să aibă cutare sau cutare naționalitate? Pentru deslegarea acestor probleme care decurg din războiu, ni se pare că rolul și dreptul tribunalelor noastre sunt întregi: nu este vorba într'adevăr de a se ști dacă cutare persoană dintre sau de peste graniță, se bucură sau nu de dreptul său, de o apartinență nouă, dar este vorba, cel puțin atât, de a se ști dacă nu încalcă un drept al unui incontestabil național autohton.

Explicațiunea aceasta poate că va părea unora cam confuză. Să o luminăm printr'un exemplu: un heimatlos,

un Austriac, un Ungur, care ar fi recunoscuți de un consul Ceho-Slovac, italian, etc., pur și simplu că sunt Italieni, Ceho-Slovaci, etc., fără de a determina că ceea ce atrage după sine înrăurire asupra contractelor din vremea războiului, ar fi oare recunoașterea aceasta, îndestulătoare, pentru ca Românul, interesat la anularea contractului, să rămână fără nici o apărare? Să nu caute să precizeze de când și ce efect are noua nuanțare națională? Oare dreptul ajuns-a în așa stadiu ca magia cuvintelor să înlocuiască realitatea faptelor?

Și pentru a obține în această materie atât de vastă, de complexă și de complicată, o unitate de jurisprudență la noi, mai stăruie legiuitorul nostru (rog pe cititori a nu căuta o ironie pe care nu mi-aș permite s'o fac) la îndepărtarea acestei probleme de la controlul instanței noastre supreme?

GRIGORE PHEREKYDE

Consilier la Curtea de apel București

O carte de valoare

D-l Traian Pop, a dat la lumină volumul al 11-lea din Dreptul Penal Comparat, Partea Generală, pe care toți juriștii trebuie să-l salutăm cu entuziasm, deoarece el constituie lucrarea cea mai de seamă de după Unire, atât din punctul de vedere profesional și științific, cât și din punctul de vedere național.

Un comentariu de drept, este în esență o operă didactică și ca atare trebuie să îndeplinească condițiuni de metodă, de știință, de artă socială și trebuie să mai îndeplinească și condițiuni literare.

În privința metodei de predare putem concepe în drept, două metode: pe cea logică și pe cea legală sau exegetică. În metoda logică, autorul urmează metoda științifică, în care în expunerea materiei autorul procedează în mod logic delă simplu la compus, delă cunoscut la necunoscut. Această metodă nu prea corespunde profesionistului, care trebuie să-și concentreze la fiecare capitol toate cunoștințele corespunzătoare, pentru că altfel el, este ajutat mai repede în arta sa și de aceea această metodă n'a fost utilizată până astăzi decât de Girard în Elementele de Drept roman și de Planiol în Elementele de Drept civil.

D-l Pop urmează metoda legii și în explicațiunile sale asupra textelor se folosește de toate izvoarele legii și jurisprudenței, astfel că cititorul găsește în acest tratat Dreptul penal viu, adică așa cum este aplicat în practica tribunalului.

Dar legea pozitivă trebuie să fie pusă în legătură cu psihologia juridică a poporului asupra căruia vrei să influențezi prin această lege, pentru că mai întâi nu poți să transformi prin lege un spirit social dat, decât atunci când ai reușit să-l cunoști. Până în prezent nu avem alte mijloace de a cunoaște acest spirit juridic existent, decât prin legislațiile anterioare, care au condus și influențat acest spirit juridic național. D-l Pop în cartea sa face o operă complectă pentru că, pe lângă că face o largă expunere a legislațiunilor penale anterioare dar și asupra fiecărui element penal special, d-sa face dese incursiuni în legislațiunile anterioare. Prin această metodă, d-l Pop ne dă o adevărată etnografie penală, adică ne arată caracteristica penală a țării.

Dar un comentariu al dreptului nu se poate mărgini aci, pentru că un fenomen juridic oarecare, nu poate fi bine înțeles, dacă nu este pus în curent cu forma și stadiul la care el a ajuns până în prezent.

Deaceia d-l Pop ne dă și caracteristica fenomenului penal pe care-l studiază, în raport cu stadiul lui evolutiv actual la toate popoarele civilizate moderne.

Cu modul acesta, putem înțelege fenomenul penal studiat, pentru că ni-l prezintă comparat cu concepția legală italiană pozitivistă, cu cea franceză raționalistă și individualistă, și cu cea germană metafizică și socială.

În același timp, în studiul fiecărui element penal, d-l Pop face filosofie penală, pentru că din transformările fenomenului penal studiat, d sa vrea să desprindă linia acestor transformări, adică logica explicativă a fazelor prin care a trecut. Cu modul acesta, cititorul își creiază o noțiune suficientă despre originea și transformarea elementului penal, din care poate să scoată forma viitoare fatală, a acestui fenomen, care poate forma o călăuză și un ideal de interpretare.

În tratatul d-lui Pop acest ideal de interpretare penală este lămurit și de teoriile sau sistemele de legiferare penală date de juristi și sociologi, la care autorul se raportează într-o largă măsură și în general, d-sa se raportează la sistemul pozitivist italian și deaceia dintre cele trei proiecte de legiferare penală, german, austriac și elvețian, d-sa se inspiră mai mult din ante-proiectul elvețian ca cel mai în curent cu curentul științific penal.

În privința calităților literare putem spune că stilul lucrării d-lui Pop este foarte clar și în concordanță cu limba literară.

Unde însă d-l Pop aduce un real serviciu național, este în comparația pe care o face cu toate legile penale existente în România Mare. Munca depusă de d-sa va fi fructuoasă, pentru că d-l Pop ne dă cel mai bogat material de unificarea legii penale, care se impune atât de mult și atât de urgent.

DEM. I. DOBRESCU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. U.

Audiența dela 23 Aprilie 1923

Comisiunea pentru verificarea îndeplinirii condițiilor cerute Senatorilor de drept

Președenția d-lui V. ROMNICEANU, Prim-președinte
Înceierea No. 67

Senatori de drept. — Comisiunea pentru verificarea îndeplinirii condițiilor legale. — Rolul ei. — Senatorii de drept, prevăzuți de noua Constituție nu pot face parte din Senatul actual. — Art. 73, 74 și 138 din noua Constituție.

Senatorii de drept, creiați de noua Constituție, nu pot intra în Senatul actual, deoarece actualele adunări naționale funcționând, potrivit art. 138 din Constituție până la expirarea mandatului lor legal, această funcționare nu poate avea loc decât în formațiunea lor actuală, cât timp Constituția nouă nu a dispus altfel, și ar fi a se modifica compunerea actuală a Senatului, dacă s'ar admite intrarea în acest corp a elementelor create de noua Constituție.

Prin urmare, numai după întocmirea noii legi electorale și când, pe baza ei, se vor alege noile Corpuri legiuitoare, Senatul se va compune și din Senatorii de drept, iar cererile adresate astăzi Comisiunii de verificare, prevăzută de art. 74 din Constituție, de cei prevăzuți la art. 73, ca Senatorii de drept, sunt premature.

Comisiunea,

Subscriși: G. V. Buzdugan, G. Plopu, Oscar N. Nicolescu și D. G. Tăzlăuanu, Președinți ai Inaltei Curți de

Casație și Justiție, sub președenția D-lui Victor Romniceanu Prim-President al acestei Inalte Curți, formând Comisiunea prevăzută de art. 74 din Constituție, ne-am întrunit azi 25 Aprilie 1923, în localul Palatului de Justiție și am luat în deliberare petițiunea D-lui Gh. N. Bagdat, înreg. la No. 6474/923, prin care cere ca această Comisiune să verifice că îndeplinește condițiunile cerute, ce-i dau calitatea de senator de drept și că această verificare să fie trimisă biroului Senatului, pentru ca D-sa să poată lua parte la lucrările acestui Inalt Corp;

Considerând că conform art. 74 din Constituție înscrierea senatorilor de drept se face de Președintele Senatului, pe baza încheerii Comisiunii prevăzută de acest articol în primul său alineat;

Că odată ce înscrierea se face pe baza încheerii Comisiunii, rolul acestei Comisiuni nu se poate limita numai la simpla operațiune a verificării condițiilor cerute de art. 73 alin. d, pentru simplul motiv că nu se presupune că legiuitorul a atribuit Comisiunii aceste constatări, fără nici un scop; el a înțeles să fie făcute numai atunci când pot avea un rezultat practic și concret, adică când pe baza lor petiționarul poate să fie inseris între membrii Senatului;

Că de aceea, înainte de toate, Comisiunea trebuie să examineze dacă senatorii de drept, creiați de noua Constituție au ori nu dreptul de a intra imediat în Senatul actual;

Considerând că această chestiune este rezolvată în sens negativ de noua Constituție, prin dispozițiunile sale tranzitorii, anume prin art. 138;

Că acest articol prescrie că actualele adunări naționale, după promulgarea noii Constituții, pot funcționa până la expirarea mandatului lor legal, în care timp ele vor trebui să facă pe baza principiilor din această Constituție, legea electorală;

Considerând că termenii Constituției sunt preciși, Adunările naționale actuale, adică în formațiunea lor actuală, pot funcționa până la expirarea mandatului lor legal, prin urmare nu se pot introduce în ele alți membri decât cei cari le compun actualmente;

Că aceasta este și logic, căci noua Constituție a organizat Senatul pe baze noi, cu totul altele decât cele din trecut, prin urmare numai după facerea legii electorale și când pe baza ei se vor alege noile Corpuri legiuitoare, Senatul se va compune conform noilor dispozițiuni; până atunci însă nu pot intra în Senatul actual elementele create de noua Constituție, fără a se schimba și altera compunerea Senatului actual;

Că altfel Senatul n'ar mai fi nici cel actual, nici cel organizat de noua Constituție, ci un Senat cu o compunere mixtă, parte după legea veche și parte după cea nouă, ceea ce legiuitorul n'a voit, căci dacă aceasta ar fi fost intențiunea sa desigur ar fi spus-o în mod expres și n'ar mai fi putut întrebuința expresiunea „actualele adunări naționale“;

Considerând că din termenii art. 73, anume din cuvintele „devin senatori de drept“ nu se poate deduce nici un argument în favoarea admiterii cererei, căci această dispozițiune nu este decât proclamarea unui principiu constituțional, care se adresează legiuitorului ordinar și de care el este dator să țină seamă când va întocmi legea electorală;

Că legiuitorul a întrebuințat expresiunea «devin senatori de drept» în opozițiune cu senatorii aleși și unii și ceilalți însă constituiesc, conform art. 67, elementele din care legiuitorul constituțional a voit să se compună în viitor Senatul, ceea ce nu se va putea realiza decât după întocmirea legii electorale;

Că nu este absolut nici o rațiune ca dintre elemen-

tele noi create de actuala Constituție ca componente ale Senatului viitor, să se ia numai persoanele prevăzute în art. 73 și să fie introduse în Senatul actual, și celelalte elemente noi, cari sunt tot o creație a actualii Constituții, să fie înlăturate;

Că dar art. 73 din Constituție nu poate să fie considerat izolat, ci trebuie combinat cu art. 138, care conține o dispoziție tranzitorie, și din combinația acestor două texte, rezultă în mod evident, că elementele noi cari sunt o creație a Constituției de astăzi, nu pot intra în compunerea Senatului actual, ci numai în Senatul care se va alcătui conform legii electorale pe care actualele adunări naționale vor trebui să o facă pe baza principiilor din noua Constituție;

Că dar cererea D-lui G. N. Bagdat este prematură. Pentru aceste motive, Comisiunea, respinge cererea făcută de D-l G. N. Bagdat prin petițiunea înreg. la No. 6474/923.

NOTĂ.— Idem încheierea No. 68 din 23 Aprilie 1923, prin care s'a respins cererea D-lui N. Romanescu fost senator și deputat în zece legislaturi.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 12 Martie 1923

Președenția d-lui GH. V. BUZDUGAN, Președinte

Gheorghe Șoroagă cu Iacob Buicliu

Decizia No. 276

Chirii. — Primirea chiriei la o dată anterioară legii din 1922, dar cu rezerva respectării dispozițiilor acestei legi. — Nu constituie, pentru proprietari renunțare la beneficiile ei.

Inchirierea unui imobil construit cu avantajile legii încurajării construcțiilor. — Cazul când constituie pentru proprietar decădere din dreptul de a cere evacuarea chiriei. — Art. 2 lit. c. legea din 1922.

1. Proprietarul care la o dată când legea din 1922, deși depusă în parlament, nu fusese încă votată, a primit chiria câștiului de Aprilie 1922, cu rezerva expresă că primirea se face cu respectarea în întregime a acestei legi, — nu a renunțat prin aceasta la dreptul de a invoca dispozițiunile de favoare pentru proprietari cuprinse într'însa.

2. Legea din Aprilie 1922 prin art. 2 lit. c. nefăcând nici o distincțiune între felul cum proprietarul a dobândit o altă locuință proprie și neexceptând dela această decădere pe proprietarul cure și-ar fi construit un imobil cu avantajile legii pentru încurajarea construcțiilor — urmează că, proprietarul care la data exercitării acțiunii în evacuare avea disponibilă o altă locuință, fie chiar construită din nou și a preferat să o vândă, sau să o închirieze, în loc de a o ocupa personal, nu mai poate cere evacuarea pe temeiul art. 2 lit. c.

Curtea,

Luând în cercetare recursul făcut de Gheorghe Șoroagă în contra sentinței Tribunalului Ilfov secția III-a cu No. 886/922.

Prezent recurentul asistat de d-l avocat Otulescu și intimatul Iacob Buicliu.

Procedura completă.

Ascultând raportul făcut de d-l consilier Sărățeanu,

pe recurent prin d-l avocat Otulescu în susțineri, pe intimat în persoană în combateri;

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Gheorghe Șoroagă în contra sentinței No. 886/922, dată de Tribunalul Ilfov secția III-a în cauză cu intimatul Iacob Buicliu.

Văzând motivul I de recurs :

I. «Violarea art. 970, 977, 983 c. c. Denaturarea convențiunii și exces de putere.

«In adevăr din chitanța proprietarului Iacob Buicliu cu data de 5 Aprilie 1922, coroborată cu recipisa Casei de Depuneri tot din 5 Aprilie 1922, rezultă că în după amiaza zilei de 5 Aprilie 1922 am plătit chiria proprietarului pe semestrul Aprilie-Octoberie 1922 și proprietarul își rezervă dreptul numai la sporul de chirie în înțelesul legii chiriilor în forma primitivă în care proiectul de lege se depusese în acea zi în adunarea deputaților.

«Acesta este înțelesul de bună credință din convențiunea părților și dacă eventual ar fi fost vre-o îndoială, încă și în acel caz convențiunea trebuia interpretată în favoarea mea chiriașul. Dacă Tribunalul nu ar fi violat art. 970, 977, 983 c. c. comițând exces de putere și denaturând convențiunea, nu ar fi de ajuns la admiterea acțiunii proprietarului Buicliu și la menținerea evacuării pe ziua de 23 Aprilie 1922».

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care se constată, că intimatul Iacob Buicliu în calitate de proprietar, întemeindu-se pe art. 2 litera c, din legea dela 14 Aprilie 1922, a chemat în judecată pe recurent spre a fi obligat la evacuarea unui apartament pe ziua de 23 Aprilie 1922 ;

Că această acțiune a fost admisă prin sentința de față ;

Având în vedere că înaintea Tribunalului, recurentul chiriaș s'a opus la admiterea acțiunii, susținând că intimatul proprietar numai poate cere evacuarea pe ziua de 23 Apr. 1922 deoarece a primit chiria pe semestrul Sf. Gheorghe 1922 până la Sf. Dumitru 1922, după cum rezultă dintr'o declarațiune aflată la dosar, și a consimțit astfel la prelungirea contractului pe acest semestru, iar azi prin motivul de recurs pretinde că Tribunalul prin denaturarea acelei declarații și violarea art. 970, 983 c. civ., hotărăște că acceptarea chiriei, nu ar implica consimțământul proprietarului la prelungirea contractului ;

Considerând că, pentru a respinge acest mijloc de apărare, Tribunalul examinând chitanța eliberată de proprietar și declarațiunea menționată, constată că proprietarul a primit chiria cu rezerva expresă arătată în act, de a se respecta în întregime dispozițiunile legii noi dela 14 Aprilie 1922, care la data plății chiriei nu apăruse încă, și în aceste condițiuni, nu poate fi vorba de vre-o renunțare din partea proprietarului la beneficiile ce-i acordă această lege și deci la dreptul de a intenta această acțiune ;

Că pe temeiul acestei constatări, făcută fără a săvârși vre-o denaturare a vreunei clauze clare și nesusceptibile de interpretare, Tribunalul uzând de dreptul său de apreciere suverană a actelor cauzei, hotărârea sa chiar eronată dacă ar fi asupra acestei constatări de fapt, ea scapă controlului Inaltei Curți ;

Că deci motivul de recurs este neîntemeiat ;

Asupra motivului III de recurs :

III. «Violarea art. 1 și art. 2 alin. II lit. c, d'n legea închirierilor și exces de putere.

«In adevăr, am dovedit Tribunalului prin expertiza ordonată prin jurnalul No. 922 Septembrie 18 că proprietarul Buicliu prin amenajarea unei părți din imobilul în chestiune, a reconstruit din nou disponibilități chiar prea mari de camere în acelaș corp de clădire. Ori Tribunalul ca să ajungă a-mi înlătura susținerea mea, violează art. 1 și art. 2 alin. II litera c, din legea închirierii și comite un exces de putere când

pretinde că legiuitorul desigur al legii chiriilor, a lăsat la libera tranacție clădirile din nou amenajate și construite în acelaș corp de imobil, adică a adăogat la lege».

Având în vedere că înainte Tribunalului recurentul a mai susținut că proprietarul nu se putea întemeia pe art. 2 litera c, din menționata lege pentru a cere evacuarea, deoarece după promulgarea legii a construit în aceeași curte încăperi noi pe cari ar putea să le locuiască ;

Că însă Tribunalul a respins acest mijloc de apărare, motivând că faptul proprietarului de a fi construit în 1922 încăperi noi, cari prin legea pentru încurajarea construcțiilor sunt scoase de sub regimul excepțional al legii chiriilor, nu poate fi o piedică la exercițiul dreptului recunoscut proprietarului prin art. 2 litera c, căci legea ține seamă de moșile proprietarului în raport cu situațiunea sa la data încheerii contractului, fără a se ocupa de construcțiile noi ;

Că prin această interpretare — pretinde azi recurentul, — Tribunalul violează art. 1 și 2 litera c, din legea dela 14 Aprilie 1922 ;

Cors derând că, dreptul de evacuare acordat proprietarului prin această lege și justificat de necesitatea în care se află proprietarul și familia sa de a ocupa imobilul închiriat, implică ideea că proprietarul nu mai are disponibilă o altă locuință proprie, și că deci această necesitate nu poate fi satisfăcută decât prin expulzarea chiriașului; că deaceia legea nu recunoaște dreptul la evacuare, și declară decăzut dela acest beneficiu pe proprietarul care, a avut o locuință pe care ar fi putut-o utiliza și totuși a vândut-o sau închiriat ;

Că legea dela 14 Aprilie 1922, nefăcând nici o distincțiune între felul cum proprietarul a dobândit o altă locuință proprie și neexceptând dela această decădere, pe proprietarul care și-ar fi construit un imobil cu avantajele legii pentru încurajarea construcțiilor, urmează că proprietarul care la data exercitării acțiunii avea disponibilă o altă locuință, fie chiar din nou construită, și ar fi preferat să o vândă sau închirieze, în loc de a o ocupa personal, nu mai poate cere evacuarea pe temeiul art. 2 din legea chiriilor ;

Că prin urmare, în specie, Tribunalul trebuia să examineze în fapt dacă la data exercitării acțiunii de față, intimatul proprietar avea necesitate și putea ocupa cu familia sa imobilul pretins nou construit ; că mărginindu-se prin sentința de față, a afirma că faptul contruirii unui nou imobil nu poate avea nici o influență asupra acțiunii în evacuare, și că trebuie să se țină seamă de starea juridică dela data contractului. Tribunalul violează textele de lege de mai sus ;

Că deci motivul de recurs este întemeiat, și hotărârea atacată urmează a fi casată în această privință ;

Văzând că recurentul nu a mai dezvoltat motivul 3 de recurs.

Pentru aceste motive admite recursul, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE S. II

Audiența dela 23 Martie 1923

Președenția d-lui C. NICULESCU, Consilier

Decizia penală No. 824.

Inșelăciune. — Amăgire. — Scop ilicit. — Convenție inexistentă. — Lipsă de prejudiciu. — Inexistența delictului de inșelăciune. — Art. 332, 333 cod. penal.

In delictul de inșelăciune manoperile frauduloase trebuiesc să constea într'o amăgire aptă de a face pe victimă să creadă că a încheiat o convențiune valabilă și serioasă.

Când însă cel ce se pretinde victima unei inșelăciuni s'a lăsat amăgit în vederea unei convențiuni cu scop ilicit, această convențiune chiar serioasă, fiind nevalabilă juridicește, nu produce nici un efect juridic în favoarea pretinsei victime și ca atare nu poate naște un prejudiciu în paguba sa.

Curtea,

Ascultând pe d-nii av. I. Gr. Periețeanu și G. Stoicescu în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-l procuror Al. Dem. Opreșcu în concluziuni ;

După care Curtea a rămas în deliberare până astăzi 23 Martie 1923, când a pronunțat următoarea deciziune

Deliberând,

Asupra motivului III de casare :

«Din cele constatate de Curte reese în mod neîndoios, că între părți, — dacă faptul ar fi probat — a fost o înțelegere, un concert, ca să frustreze fiscul. Partea civilă pune la dispozițiunea recurentei instrumentul fără care nu se putea comite frauda — cele 53.800 coroane — iar recurenta, activitatea, inteligența și intervențiunea sa pe lângă autoritățile publice. Fără instrumentul procurat de partea civilă, frauda nu se putea comite.

«Așa dar partea civilă pretinde ca justiția să intervină spre a se împărți în mod echitabil produsul fraudei consumate. pretențiune care are o cauză ilicită și morală. Religiunea Curței a fost așa de surprinsă, încât a condamnat pe recurentă să plătească lui Abas, 30.000 lei despăgubiri civile, adică valoarea în lei, în care puteau fi schimbate la timpul oportun niște coroane ce după lege n'aveau nici o valoare dând astfel curs unei monede prohibită de lege și violând cu modul acesta atât art. 2 din legea relativă la schimbul corodelor cât și art. 7 din regulamentul legii».

Având în vedere deciziunea Curții de apel din Galați secția I supusă recursului prin care Alexandrina Dr. Stoica este condamnată la una lună închisoare pentru delictul de inșelăciune prevăzut de art. 332 cod. penal și să plătească 30.000 lei lui Medi Abas ca despăgubiri civile pentru prejudiciul ce i-a cauzat prin săvârșirea delictului ;

Având în vedere că instanța de fond constată că în luna Septembrie 1920, după ce expirase în vechiul regat termenul acordat de guvern pentru preschimbarea corodelor, Medi Abas din Brăila, posesorul a 53.800 corodelor stampilate dar neschimbate, amăgit de promisiunile recurentei Alexandrina Dr. Stoica de a i le preschimba în Transilvania, unde termenul de schimbare pentru locuitorii din această parte a țării nu expirase încă și unde recurenta avea rude, prin mijlocirea cărora putea să le schimbe, a încredințat numitei recurente toate corodelor spre a i le schimba în lei, cu 0.50 lei corodana sau chiar și mai mult ; că, în acest scop, recurenta a plecat în Transilvania unde, în satul Maeruş, reușește a schimba corodelor cu 0.50 lei corodana, prin rudele sale, dar la întoarcere, refuză să restituie lui Medi Abas suma de lei obținută sub diferite pretexte ; că, în urma plângerii lui Medi Abas, se deschide acțiune publică contra recurentei pentru faptul de inșelăciune ;

Având în vedere că pentru a condamna pe recurentă pentru inșelăciune Curtea de apel declară că din complexul împrejurărilor și-a format convingerea că recurenta l'a amăgit pe Medi Abas ca să-i dea suma de 53.800 corodelor, făcându-l să creadă că le va schimba în Transilvania, în scopul de a-și însuși valoarea lor în paguba lui Medi Abas ; că, chiar dacă faptul trecerii și schimbării în Transilvania a corodelor, ar constitui o contravențiune sau fraudă la lege, această fraudă a fost săvârșită tot de recurentă și nu de Medi Abas așa că nu poate să constituie o cauză de impunitate pentru

recurentă și un drept de a reține suma obținută prin preschimbare;

Considerând că rezultă din constatările instanței de fond că între Medi Abas și Alexandrina Dr. Stoica a intervenit o convențiune în baza căreia Medi Abas remisese Alexandrinei Dr. Stoica 53.800 coroane, ce neglijase să le schimbe în vechiul regat în termen, pentru că Alexandrina Dr. Stoica, prin diligențele și influența sa, să le treacă în Transilvania spre a obține acolo schimbul în lei, termenul pentru schimbare nefiind încă expirat pentru locuitorii din această parte a țării;

Considerând că legea pentru retragerea din circulațiune a coroanelor și rublelor din 13 Septembrie 1920, pedepsește ca delict, cu amenda și confiscarea monedelor, pe cei ce vor contraveni ca autor principal, complici sau tăinuitori, la dispozițiunile luate cu privire la preschimbarea acestor monede;

Că faptul recurenței de a trece în Transilvania, pentru preschimbare, coroane din vechiul regat, după ce aici expirase termenul de schimbarea lor și erau scoase din circulațiune, constituie învederat o contravenițiune la legea mai sus menționată;

Considerând că Medi Abas înțelegându-se cu Alexandrina Dr. Stoica să-i schimbe în Transilvania coroane, cari își pierduse orice valoare de vreme ce în termen nu se prezentase a le schimba în vechiul regat, amândoi făceau o faptă oprită de lege, prin urmare înțelegerea lor întemeindu-se pe o cauză ilicită, în conformitate cu art. 966 cod. civil nu poate produce nici un efect, nu poate da naștere nici unei obligațiuni și dar Medi Abas, întemeiat pe o asemenea obligațiune, nu poate pretinde vre-o pagubă;

Că dacă amăgirea este cerută ca element esențial al delictului de înșelăciune, acest delict nu se poate concepe fără un prejudiciu în averea celui înșelat; că în speță, Medi Abas neputând reclama în justiție produsul fraudei la legea pentru preschimbarea coroanelor, nu a fost prejudiciat în nici un drept și, deci, delictul de înșelăciune ce se impută recurenței nu întrunește elementele lui legale;

Considerând, prin urmare, că numai nesocotind principiile de mai sus, Curtea de apel a declarat pe recurentă culpabilă de delictul de înșelăciune, așa că deciziunea sa cată să fie casată;

Considerând că faptul imputat recurenței nefiind o infracțiune pedepsită de lege, casarea se face fără trimiteri, potrivit art. 35 din legea Curții de Casație.

Pentru aceste motive, Curtea, casează fără trimitere, etc.

CURTEA DE APEL GALAȚI SECȚIA I-a

Audiența dela 23 Octombrie 1922

Președenția dlui T. RĂDVAN, Consilier

Decizia corecțională No. 190

Inșelăciune. — Amăgire. — Scop ilicit. — Prejudiciu. — Existența delictului. — Depozit. — Proba cu martori. — Culpă victimei. — Dacă poate constitui o cauză de impunitate pentru inculpat. — Art. 333 și 334 c. pen.

1. *Fapta unei persoane care după ce a făcut pe victimă înșelăciunii să piardă termenul de schimb în vechiul regat a unei sume de coroane, pentru a o determina apoi să-i dea suma, făcând-o să creadă că o va schimba în Transilvania pe cursul legal stabilit de Statul român (0.50 bani), și după ce a schimbat-o și-a însușit suma rezultată din schimb,*

întrunește elementele delictului de înșelăciune prevăzut de art. 333 c. p. și pedepsit de art. 334 c. p.

2. *Deși proba cu martori este inadmisibilă pentru a se dovedi depozitul unei sume, chiar în materie penală, însă când e vorba de a se stabili uneltirele întrebuițate de inculpat spre a obține o sumă de bani, chiar pretinsă depozitată, proba cu martori este admisibilă.*

3. *În penal culpa părții vătămate nu poate constitui o cauză de impunitate pentru inculpat, cu atât mai puțin un drept de a reține suma provenită dintr'un delict sau o fraudă a legei.*

Apelantă: Alexandrina Stoica prin d-l avocat Stroia și Orleanu;

Partea civilă: Medi Abas prin d-l av. Cotigă și Jecu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Alexandrina Dr. Stoica în contra sentinței corecționale cu No. 551/922 a Tribunalului Brăila s. II a prin care numita este condamnată la șase luni și o zi închisoare corecțională, 500 lei amendă în folosul statului cu aplicația art. 28 cod. penal, pentru faptul de exerocherie, prevăzut și pedepsit de art. 334 c. p. și mai este obligată să plătească 30.000 lei despăgubiri civile reclamantului Medi Abas;

Având în vedere că din instrucțiunea scrisă făcută de d-l Judecător de instrucție al Cabinetului II, de pe lângă Tribunalul Brăila, precum și din acea orală, făcută înaintea Tribunalului Brăila secția II-a, și din lucrările dela dosar se stabilește în fapt următoarele:

Medi Abas, albanez, supus sârb, om simplu și analfabet venit în țară de mai mult timp, unde exercită profesiunea de bragagiu, a stat cu chirie un timp, la apelanta Alexandrina Dr. Stoica, în orașul Brăila str. Regală 152. În acest timp, apelanta a știut să capete încrederea bragagiului Medi Abas, încât aceasta i-a împrumutat bani, de mai multe ori, fără nici un înscris. Deși Medi Abas, se mutase dela apelantă, totuși ea continua să se bucure de aceiași încredere pe lângă fostul ei chiriaș și cum știa că Medi Abas are o sumă mai mare de coroane, dela un frate al lui, care plecase în Serbia, vine la el, prin luna Septembrie 1920 și-i cere ca împrumut suma de 10.000 coroane, pentru a face niște afaceri în Transilvania, de unde este originară. La răspunsul lui Medi Abas, că nu-i poate împrumuta coroane, ca să nu piardă termenul de schimbarea lor, apelanta și-a luat angajamentul de a i restitui coroanele înainte de expirarea termenului de schimbarea lor și, de a-l anunța din timp, pentru a putea schimba și restul de coroane ce mai avea, convingând astfel pe Medi Abas ca să-i împrumute 10.000 coroane, pe cuvânt ca de obicei fără nici un înscris;

După vre o două săptămâni, apelanta vine la Medi Abas și-i restituie cele 10.000 coroane, spunându-i că a trecut termenul de schimbarea lor, în vechiul regat;

Fără cu imputările lui Medi Abas, că dece nu l-a anunțat din timp, după cum își luase angajamentul, apelanta profitând de situația în care se găsea Medi Abas, care perduse termenul în schimb, îi spune că ea ar putea să i le schimbe, prin rudele sale din Transilvania, unde încă n'a trecut termenul de schimb tot cu 50 bani coroană sau chiar și mai mult și reușește astfel să-l convingă să-i dea suma de 53.000 coroane, și 100 lei pentru cheltueli. Cu acești bani, apelanta a plecat în satul Macruș lângă Brașov, unde prin rudele sale, a schimbat — după însăși recunoașterea ei —

suma de 52.000 coroane, pe cursul fixat de 50 bani coroana și întorcându-se la Brăila, cheamă pe Medi Abas, și-i spune, că nu a putut schimba coroanele de cât cu 20 bani, iar aceasta spunându-i că și-a luat angajamentul să i le schimbe pe cursul de 50 bani, și-i cere toți banii, iar apelanta îi spune întâiu că nu are decât chitanță și când acesta îi cere chitanță, ea îi răspunde că chitanța este la rudele ei, care au schimbat coroanele lor împreună cu acelea date de dânsa. Peste câteva zile, Medi Abas veni la apelantă și cerându-i să-i dea cel puțin o chitanță de primirea celor 53.000 coroane, aceasta refuză, spunându-i, că pe încredere le-a luat și tot pe încredere le-a dat în schimb în urma cercetărilor făcute de Maria Taraș, în satul Macruș, stabilindu-se că apelanta a schimbat acolo coroanele cu 50 bani, se duce din nou la ea și-i cere banii, dar aceasta refuză să-i dea, și atunci Medi Abas, văzându-se amenințat să piardă banii, se duce și spune secretarului Consulatului sârbesc, anume Milord Nicolici, care vine împreună cu Medi Abas acasă la apelantă, care recunoaște în fața lui Milord Nicolici, cele spuse de Medi Abas, însă refuză să-i dea vre-o chitanță. Față de acest refuz, Medi Abas reclamă d-lui Prim Procuror al Tribunalului Brăila, care delegă cu facerea cercetărilor pe șeful Brigăzei de siguranță. La primele cercetări, apelanta tăgăduiește că ar fi primit coroanele dela Medi Abas, ca să i le schimbe, recunoaște însă că prin rudele sale din satul Macruș din Transilvania a schimbat, suma de 52.000 coroane, ce le avea dela soțul său, care a murit, arătând că „aceste coroane erau stampilate înainte de a muri soțul ei, Dr. Dionisie Stoica, căzut în război, în anul 1915, în Ungaria“. La instrucție, apelanta declară că dânsa personal a stampilat aceste coroane, însă nu-și amintește localitatea și autoritatea unde le-a stampilat și că nu a făcut nici o declarație de stampilare, iar la interogatoriu ce i s'a luat la Tribunal, continuând a tăgădui faptul ce i se impută susține că „banii îi avea dela soțul ei, care a murit în război, dar nu-și amintește exact anul“; că i-a rămas 100.000 coroane nestampilate, din care a avut împrumutate 50.000 coroane la diferite persoane fără acte și restul le-a cheltuit;

Având în vedere că din complexul tuturor împrejurărilor expuse și stabilite, Curtea constată în fapt, că apelanta, după ce a făcut pe Medi Abas să piardă termenul de schimb a coroanelor aici în vechiul regat, apoi pentru a-l determina să-i dea suma de 53.000 coroane, l-a făcut să creadă că-i va schimba aceste coroane în Transilvania, tot pe cursul fixat de 50 bani coroana pe care apelanta schimbându-le și-a însușit suma rezultată din schimb;

Considerând că în drept, acest fapt întrunește toate elementele delictului de înșelăciune prevăzut de art. 333 și pedeapsă de art. 334 c. p. care s'a aplicat de Tribunal;

Având în vedere însă, că apelanta susține că proba cu martori administrată la prima instanță, în dovedirea faptului reclamat de partea civilă nu era admisibilă în speță, deoarece conform principiilor din codul civil, aplicabile și în penal, — nu se poate face cu martori dovada unui depozit, sau împrumut, ce trece peste suma de 150 lei vechi;

Considerând însă că proba cu martori nu a fost admisă și administrată, pentru a se face dovada depozitului de 53.000 coroane după cum pretinde apelanta, — ci martorii au fost audiați și Curtea, în tot cazul, nu se bazează pe arătările martorilor, decât pentru stabilirea uneltirilor întrebuintate de apelantă, spre a obține dela partea civilă suma de 53.000 coroane, adică

pentru dovedirea delictului de înșelăciune ce i se impută, dovadă care necontestat că nu se poate face de cât cu martori;

Că în al doilea loc, apelanta pretinde că, partea civilă Medi Abas, nu poate fi admis a și valorifica în justiție pretențiunile ce le are în contra apelantei, deoarece aceste pretențiuni decurg dintr'un fapt ilicit, anume dintr'o contrabandă, la care el a participat;

Având în vedere însă că, cu nimic nu s'a dovedit că acele 53.000 coroane ce le avea Medi Abas dela fraatele său, ar fi fost introduse în țară prin contrabandă, după cum s'a alesat de apelantă, iar în ce privește faptul că, aceste coroane au fost trecute de aici și schimbate în Transilvania, după ce trecse termenul de schimb în vechiul regat, chiar dacă acest fapt, ar constitui un delict sau o fraudă la lege, acest fapt însă a fost săvârșit tot de apelantă și nu de reclamantul Medi Abas, care a fost și el înșelat de apelantă, prin mijlocul acestei fraude săvârșită de ea și, chiar dacă s'ar stabili vre-o culpă în sarcina lui Medi Abas aceasta nu poate constitui o cauză de impunitate pentru apelantă și cu atât mai puțin un drept, de a reține suma provenită dintr'un delict și o fraudă la lege;

Având în vedere că, în subsidiar apelanta cere să i se admită marturi, ca să dovedească că martorii audiați au fost plătiți ca să facă depozitiuni în contra sa;

Având în vedere însă că depozitiunile martorilor sunt clare, precise și concordă atât între ele cât și cu împrejurările de fapt și nu e nici un motiv de a fi bănuite, astfel încât, proba cerută devine cu totul inutilă și urmează a fi respinsă ca atare și în consecință, a se face în contra apelantei, pentru considerațiunile arătate, aplicațiunile art. 332 și 333 cod. penal text care s'a citit de d. Președinte în ședința publică, în următoarea cuprindere:

Art. 332 cod. penal. Acela care, în vedere de a împărtași folos, face să nască o amăgire în paguba averii altuia, sau făcând să treacă de adevărate fapte mincinoase, sau prefăcând în mincinoase fapte adevărate, ori suprimându-le de tot, este culpabil de înșelăciune. *Art. 333 cod. pen.* înșelăciunea de nu va fi anumită pedeapsă de lege cu o pedeapsă specială, se va pedepsi în deobște cu închisoare dela una lună până la un an și cu amendă dela 26—1000 lei;

Considerând că Curtea apreciază că în favoarea apelantei sunt circumstanțe atenuate și în consecință face aplicația și a art. 60 al. ult. cod penal, a cărui cuprindere este: dacă legea prevede pedeapsa închisorii sau aceia a amendei și dacă Tribunalele corecționale vor constata circumstanțe a'enuante, ele sunt autorizate chiar în caz de recidivă a reduce pedeapsa închisorii până la minimum de 15 zile și chiar mai jos, și asemenea și pedeapsa amendei până la minimum de lei 26 și chiar mai jos, și reduce pedeapsa dată apelantei, prin sentința apelată, la una luna închisoare;

Că, în ce privește despăgubirile civile acordate părții civile Medi Abas, prin sentința apelată, ele fiind pe deplin justificate și bine apreciate de Tribunal, urmează a fi menținute în totul;

Pentru aceste motive, redactate de d. Consilier I. T. Liciu, Curtea admite în parte apelul etc.

(ss) I. T. Liciu, A. Bogdan, G. Batist
Grefier, (ss) G. Hasapi

Opiniune

Având în vedere că din depunerile martorilor ascultați, în special acelea ale lui Milorand Nicolici secretarul Consulatului sârb (fila 7) cât și chiar din ară-

tările reclamantului rezultă că în cursul lunii Iunie 1920, când Medi Abas ar fi incredințat apelantei suma de 53.000 coroane, ar fi fost prezenți vânzătorii săi din prăvălie anume Veisel Ramadan și Besir Kiazim și că nu a luat nici act scris din partea Alexandrinei Stoica doveditor că i-a dat acele coroane.

Că în tot cursul instrucțiunii și judecării acestei acțiuni, Alexandrina Stoica, a negat primirea coroanelor reclamate, așa că dovada existenței predării lor de către Medi Abas, nu se face de cât cu arătările martorilor Veisel Ramadan și Bezir Kiazim.

Că dacă, considerăm susținerile reclamantului făcute sub diversele aspecte, în speță poate fi vorba de un împrumut, de mandat, depozit sau tovărășie.

Că deși în materie penală toate probele sunt admisibile, atunci însă când delictul atârna de existența unui contract civil, proba lui se face după regulile stabilite, de codul civil. Așa că deși se poate proba prin martori conform art. 1193 cod. civ. violațiunea unui contract, nu se poate însă proba existența lui când este tăgăduit, căci prohibițiunea art. 1191 cod. civ. este generală și se aplică fără a se distinge dacă e vorba de o jurisdicțiune civilă sau corecțională.

Pe lângă acestea, reclamantul nu se află cel puțin nici în cazul de a fi rudă apropiată cu Alexandrina Stoica, spre a se fi găsit în atare caz în imposibilitate morală de a fi cerut un act scris atunci când a predat coroanele reclamate, speță care ar fi putut permite judecății să recurgă la prezumțiuni și martori, așa că nefăcându-se dovada predării celor 53.000 coroane, delictul imputat Alexandrinei Stoica nu se stabilește și ca atare urmează să fie apărută de orice penalitate.

Dar chiar dacă am presupune că există această dovadă, întrucât din arătările reclamantului și ale martorilor rezultând evident că la data când se pretinde că s'a incredințat coroanele inculpatei, ele nu mai aveau nici o valoare în vechiul regat, expirând termenul pentru declararea lor, ci numai în Transilvania și excepțional pentru locuitorii băștinași, se mai admitea schimbul lor; că Medi Abas, cu bună știință căutând atunci, prin ajutorul Alexandrinei Stoica să facă a se valorifica o monedă fără valoare în fraudă legii, s'a tratat între dânsii și s'a născut obligația nelicită prin care rudele inculpatei domiciliată în Transilvania au schimbat cele 53.000 coroane.

Că, și în atare caz, fiind vorba de o obligație nelicită, aceasta conform art. 966 cod. civ. nu poate avea nici un efect și nu dă naștere nici unei acțiuni.

Pentru aceste motive suntem de părere a se admite în totul apelul făcut de Alexandrina Stoica și reformându-se sentința No. 551/922 a Tribunalului Brăila s. l-a numită să fie achitată de delictul ce i se impută.

(ss) T. Radvan ; I. Părvulescu

NOTĂ. — Chestiunea desbătută și soluționată prin deciziunile publicate mai sus, formează nu numai una din cele mai importante, dar și din cele mai frumoase probleme, ce putem întâlni în partea specială a dreptului penal.

Să precizăm mai întâi speța, așa cum a fost reținută de instanțele de fond.

Reclamantul M. A. poseda suma de 53.800 coroane, pe cari omisese să le preschimbe în-lăuntrul termenului fixat pentru această operațiune. Consecința acestei omisiuni era expres arătată de lege, coroanele neschimbate pierdeau orice valoare, iar cei ce ar fi cercat să eludeze

legea preschimbându-le peste termen, comiteau o infracțiune.

Totuși reclamantul, în urma insistențelor părâtei A. S. — pretinde el — a convenit cu aceasta să-i incredințeze cele 53.800 coroane pentru a le preschimba în Ardeal, unde se acordase o prelungire de termen pentru schimbul coroanelor celor localnici și unde părâta avea rude prin mijlocirea cărora ar fi putut obține preschimbarea.

Deși reclamantul a remis coroanele și părâta a obținut preschimbarea, totuși aceasta, sub diferite pretexte, a refuzat să restituie reclamantului valoarea coroanelor schimbate.

În urma acestora reclamantul a făcut plângere că a fost excochat de părâtă, plângere ce i-a fost admisă de instanțele de fond, provocând totuși o opinie separată la Curtea de apel din Galați, pentru ca apoi venind în fața Înaltei Curți de Casațiune și aceasta constatând inexistența juridică a infracțiunii imputate, să caseze fără trimitere deciziunea instanței de fond.

Cunoscând speța să enunțăm și problema de drept ce se desprinde din ea :

Comite o excocherie acela care face să i-se remită bani sau alte obiecte promițând pentru aceasta fapte ilicite, cu intențiunea de a nu le executa, sau executându-le, de a nu împărți folosul?

Numeroasele cazuri ce se pot prezenta în practică sub variate aspecte, le putem grupa în două categorii :

1. X oferă bani sau alte avantaje lui Y, care îi promite că va comite un fapt ilicit, sau că îi va servi de complice sau coautor lui X în comiterea unui astfel de fapt. Y primește prețul învoelii, însă nu execută promisiunea, fiindcă nici un moment nu a avut această intențiune, ci a promis numai pentru a amăgi pe X spre a-i da banii, sau avantajele, ce a obținut.

2. X oferă lui Y, sub orice formă, mijloacele cu care Y promite să comită un fapt ilicit, mijloace, fără cari nu l-ar fi putut comite, învoindu-se a împărți folosul rezultat.

Y comite faptul, dar își însușește întreg profitul, intențiune ce o avusese chiar dela început, întrucât nu promisese împărțirea decât pentru a amăgi pe X spre a-i oferi mijloacele de cari avea nevoie.

Întrebarea deci care se pune, este dacă X se poate pretinde în aceste cazuri victima unei înșelăciuni și ca atari dacă Y răspunde de faptul de excocherie?

Dacă asupra acestei probleme doctrina și jurisprudența penală franceză sunt aproape mute, în schimb doctrina italiană și germană și în parte jurisprudența italiană ne oferă un bogat și prețios material.

Părerile sunt împărțite, numeroși autori susținând inexistența delictului de excocherie în

toate aceste acorduri ilicite, dar tot așa de numeroși și valoroși penalisti apără soluțiunea contrară, încât cu drept cuvânt *Gluglielmo Sabatini* spune în studiul său: „*Dacă în doctrină a prevalat totdeauna soluțiunea afirmativă, totuși din când în când câștigă teren cea negativă, reînsoțită și ținând veșnic deschisă rețeaua și totuși mereu nou, discuțiune*“¹⁾.

În câteva rânduri vom enunța argumentele invocate de susținătorii celor două păreri, permițându-ne apoi de a examina și noi această problemă și de a exprima soluțiunea pe care o credem juridică.

Pentru a ușura expunerea noastră, vom desemna pretutindeni cu X pe presupusa victimă și cu Y pe problematicul excroc, așa după cum am făcut mai sus formulând ipotezele sub cari se pot prezenta faptele similare speței noastre.

I. Autorii²⁾ cari susțin inexistența delictului de excrocherie în această materie, dau următoarele argumente:

a) Dacă în promisiunea de fapte ilicite, Y promițătorul, ar fi pedepsit ca excroc, oridecâteori nu ar executa, ar însemna că legea îl împinge să execute o faptă rea pe care el nu intenționa să o comită. Ori, desigur că între două victime, X care ar fi păgubit prin neexecutarea și terțiul care ar fi păgubit prin executarea faptului ilicit, legea nu are nici un motiv a preferi pe primul care se complăce în acte ilegale, celui de al doilea, care va scăpa numai datorită relei credințe a lui Y față de X.

Când Y va ști că e pedepsit ca excroc dacă nu execută, va preferi să execute desigur actul ilicit care îl expune la mai ușoară pedeapsă, dacă nu cumva va rămâne chiar nedescoperit.

Deasemenea în ipoteza a 2-a, atunci când Y a comis faptul, dar nu voește să împartă folosul, dacă va ști că e pasibil de excrocherie va preferi să împartă, pe când știind că nu cade sub o atare invinuire, va fi ispitit să refuze împărțiala, provocând de multe ori indiscreția lui X care va denunța fapta comisă de Y.

b) Legea ocrotește numai stările de drept nu și situațiunile anti-juridice. Ori când între X și Y se convine comiterea unui act ilicit, X nu se pune într'o situațiune de drept, ci într'una anti-

juridică, fiindcă nimeni nu are un drept la executarea unui act ilicit. Așa dar Y neviolând un drept fapta sa iese din sfera sancțiunilor juridice.

c) Prin delictul de excrocherie se sancționează certe fapte, cari au adus un prejudiciu sau expuneau la un prejudiciu patrimoniul unei persoane. Ori X convenind cu Y știa că convențiunea sa, având cauză ilicită, conform legii este nulă și ca atare improprie de a produce vre'un efect juridic. Excluzând astfel orice acțiune în justiție, chiar acțiunea în repetițiune, nu mai poate fi vorba de prejudiciu și fără acest element nu există nici delictul de excrocherie.

d) Dar dacă nu există un prejudiciu imediat din cauza lipsei unui drept, nici cel puțin nu poate fi un prejudiciu mediat, adică o tulburare a ordinii publice, care demulțorii e suficientă pentru a justifica represiunea penală.

Nu poate fi prejudiciu mediat, fiindcă ordinea publică nu e violată și societatea nu are a se interesa de faptul că un șarlatan a înșelat în speranțele sale neonest pe un individ care ar fi fost dispus să tragă un folos din fapte ilicite, dăunătoare tocmai ordinii publice.

II. La aceste argumente, susținătorii teoriei contrare, care admit existența delictului de excrocherie în convențiunile ilicite, au răspuns cu următoarele obiecțiuni:

a) În delictul de excrocherie nu există niciodată convențiune, fiindcă tocmai ceia face esența acestui delict, e că una din părți a crezut că contractează serios, pe când cealaltă, uzând de amăgiri, nu a înțeles nici un moment să se oblige. Ne existând acord de voință îndreptat în vederea încheierii unei convențiuni serioase, nu există deci convențiune; și atunci inutil a discuta de cauza convențiunii, acolo unde ea nu există.

Cine obține bani sau alte avantaje hotărât să nu execute ceia la ce se obligă, nu contractează ci înșală, făcând prin amăgiri să i se dea ceea ce nu i se datora.

Așa dar elementele cerute de lege există, adică amăgire și prejudiciu.

b) Chiar dacă nu s'ar justifica prejudiciu prin aceea că Y a primit ceia ce nu i se datora și ceia ce trebuie să restituie ca atare (*condictio indebiti, condictio sine causa*), încă prejudiciul e justificat prin dolul său. Ori nu se poate compensa dolul imputabil lui Y cu dolul săvârșit de X prin aceea că a consimțit la un act ilicit, fiindcă o astfel de compensare nu ar fi posibilă decât atunci când dolul s'a exercitat între părți, ori în cazul nostru dolul lui X nu e îndreptat contra lui Y, pe când dolul acestuia este contra lui X. Deci pe când are a se ține seamă de prejudiciul cauzat prin dolul lui Y în raport cu X, din contra dolul lui X fiind străin raportului lor, nu poate fi luat în seamă.

1) *Gluglielmo Sabatini*, Ancora sulla truffa in negozi illeciti, in *La Scuola Positiva*, nuova serie II, pag. 524, partea II.

2) *Carrara*, Opusculi VII, Frode nei contratti illecite, pag. 259; *Pessina*, Discorsi, I, p. 112 și Dell'artificio inganatore consistente nella promessa di un fatto illegittimo, in Riv. del circ. giur. napol., I, p. 5; *Maino*, Codice penale, IV, p. 85; *Moschini*, in Scuola Positiva, XXII, p. 312; *Escobedo*, Sulla frode negli atti illeciti, in Giustizia Penale, XVI, p. 184 și XIX, p. 50; *Jannitti*, in Sup. Riv. pen., XVII, p. 5; *Halschener*, Lehrbuch, II, p. 315; *Kohler*, Archiv für Civil Recht, V, p. 197; *Binding*, Eine Revolution in der Rechtsprechung über den Betrug, in Deutschen Juristen Zeitung, XVI, col. 353.

c) Dreptul penal garantează ordinea publică contra oricărui act care violează legea penală. Ori desigur că prin înșelare Y a luat o parte din patrimoniul lui X, ceiace nu-i era îngăduit de lege. Deci Y trebuie să pedepsit nu fiindcă a dezamăgit speranțele neonestele ale lui X, ci fiindcă și-a creiat un profit printr'un mijloc nepermis de lege.

Și obiectiv și subiectiv Y a întreprins o activitate delictuoasă, uzând de amăgiri și-a însușit bunul altuia în mod nelegitim. Ori o atare activitate, animată de intențiune delictuoasă, nu poate rămâne indiferentă ordinii publice, iar justiția care e chemată a garanta un *minim etic*, peste care nimeni nu poate trece nepedepsit, e datoare să inflige pedeapsă celui ce trăește din proceduri anti-juridice.

Altfel ar rămâne nepedepsiți o clasă întreagă de escroci, cari ar izbuti să stoarcă avantaje lesnicioase excitând sentimentele josnice ale victimelor lor, prin promisiuni ispititoare de fapte ilicite.

Acestea sunt argumentele celor ce susțin incriminarea ca excrocherie a faptelor de cari ne ocupăm ³⁾.

Câțiva autori, în chip izolat, au propus soluțiuni mijlocii, astfel Zeiler ⁴⁾ crede că există excrocherii când propunerea a venit dela promițător adică dela Y, din contra nu mai este delict atunci când X a propus convenția.

Francesco de Luca ⁵⁾ cere și aci ca manoperile de cari Y a uzat înșelând pe X, să fie din acelea cari ar fi putut înșela pe majoritatea oamenilor, iar nu simple promisiuni lesne de văzut că nu pot fi serioase.

Casația penală Italiană ⁶⁾ care a admis când soluția negativă, când cea afirmativă, înclină astăzi tot către o soluțiune mijlocie, decidând că nu există excrocherie oridecâteori faptul ilicit promis e din acele cari atinge ordinea publică sau un interes general, din contra există excrocherie când faptul ilicit viza un simplu interes particular ⁷⁾.

3) *Impallomeni*, Codice pen. illustr., III, p. 296; *Stoppato*, La frode degli atti illeciti, Scritti, in onore di Carrara, p. 429; *P. Tuozzi*, Corso dir. pen. II, p. 372; *Marciano*, II Tit. XI del cod. pen.; *Tolomei*, Negozio illecito civile e frode penale, Riv. dir. e proc. pen. I, p. 198; *Olivieri*, ivi, I, p. 173; *Manzini*, Trattato di dir. pen., VIII, p. 424; *Battaglioni*, Della truffa negli atti illeciti, in Sc. Posit., XXIII, p. 635; *Baviera*, Dell'esistenza del reato nella frode in atti illeciti, ivi, XXI, p. 153; *Lucchini*, in Riv. Pen., LXXXIII, p. 326; *Ferrara*, Teoria del negozio illecito, Riv. di drit. e pr. pen., I, p. 188; *Merkel*, Handbuch, III, p. 759.

4) *Zeiler*, Der Betrug bei gesetzwidrigen Rechtsgeschäften, in Archiv für Strafr. LX, p. 251 și urm.

5) *Francesco de Luca*, La frode nei negozi illeciti, in Sc. pos. nuova serie, II, p. 94.

6) *Giustizia penale*, 1904, col. 425; 1910, col. 184 și *Riv. dir. e pr. pen.*, 1915, II, p. 307, deciziuni ce nu admit existența excrocheriei. In *Scuola Positiva*, 1915, p. 260 și 445; in *Riv. dr. e pr. pen.*, 1915, II, p. 305 și in *Rivista penale*, LXXXIII, deciziuni ce admit că există excrocherie.

7) In *La Scuola Positiva*, nuova serie, II, partea II, p. 258, decizia din 17 Februarie 1922.

III. Cunoscând argumentele autorilor ce susțin cele două opinii diametral opuse, nu suntem ispitiți a considera ca decisiv nici unul din aceste argumente.

Dacă luată în parte, fiecare din aceste argumente, par a avea oarecare temeinicie, ele păcătuiesc însă prin aceea că privesc chestiunea în linii mult prea largi, deplasând-o din limitele strict impuse de textele pozitive de lege.

Desigur că pedepsirea lui Y ca excroc în caz când nu și-ar executa promisiunea ar însemna îndemnarea lui la comiterea actului ilicit, precum pe de altă parte nepedepsirea l'ar încuraja la repetarea faptului său.

Desigur iarăși, că legea nu ocrotește decât stările de drept și nu are a se ocupa de ceice se pun în situațiuni anti-juridice, după cum tot așa de sigur este că justiția trebuie să garanteze un *minim etic*, pedepsind pe cel ce îl încalcă.

Dar nu cu argumente atât de generale putem soluționa o chestiune care nu se discută *de lege ferenda*, ci pur și simplu *de lege lata*. Voim să știm dacă faptele de cari ne ocupăm constituiesc sau nu o excrocherie, ori pentru aceasta nu este decât unul și acelaș mijloc de care ne servim în astfel de probleme, adică să verificăm dacă elementele delictului așa cum sunt statornicite de lege există sau nu în acest fapt. Atât și nimic mai mult.

Principalele elemente ale delictului de înșelăciune sunt: 1) O amăgire aptă de a induce în eroare pe victimă, 2) Intenția de a trage un profit, 3) Un prejudiciu produs în averea victimei.

Doă din aceste elemente nu sunt satisfăcute în materia de care ne ocupăm, fiindcă nu corespund conceptului pe care legea l'a imprimat acestor elemente și anume, *amăgirea și prejudiciul*; acesta din urmă însă numai în ipoteza a 2-a arătată la începutul adnotațiunii, ipoteză care corespunde speței noastre.

Recunoaștem că existența unei convențiuni este incompatibilă cu delictul de excrocherie, căci din moment ce între părți există o convențiune valabilă încheiată, reaua-credință și culpa în executarea obligațiunilor, rezultate din această convențiune, nu pot constitui delictul de înșelăciune, ci rămân pur și simplu sub sancțiunile legii civile.

În excrocherie convențiunea părților e totdeauna inexistentă, fiindcă victima a voit și a crezut că contractează serios, în timp ce escrocul nu a înțeles nici un moment să contracteze, scopul său fiind ca prin amăgire să realizeze un profit.

Ne fiind acord de voință, nu e convențiune.

Ori în această situațiune victima înșelăciunii, care crezuse că contractează serios, se vede privată prin dolul celui cu care tratase, de mijloacele de realizare ale dreptului său, pe cari i l'ar fi conferit o convențiune și ca atare paralizat în

acțiunea sa civilă, din cauză că convențiunea este inexistentă.

Legiuitorul considerând această situațiune dăunătoare ordinii publice, a intervenit cu sancțiunile legii penale, pentru a protege pe cel ce a voit să contracteze o convențiune valabilă și s'a văzut victima amăgirilor celui cu care crezuse că contractează.

Așa dar amăgirea pe care o sancționează legea penală implică: 1) voința și credința victimei de a încheia o convențiune valabilă și serioasă, 2) inducerea sa în eroare prin manoperile excrocului.

Obiectiv și subiectiv amăgirea astfel cum e concepută de lege implică următoarea situațiune: Victima subiectiv, voește să contracteze serios și în limitele aptitudinelor sale intelectuale nu bănuiește că cel cu care tratează nu ar avea aceiași intenție, iar obiectiv consideră de adevărate machinațiunile acestuia.

Excrocul din contra, subiectiv nu intenționează să contracteze serios și se sforțează de a inspira contrariul victimei, iar obiectiv știe că mijloacele de cari uzează sunt neadevărate și că ceiace promite nu va fi executat.

Dacă una din părți subiectiv sau obiectiv, nu se găsește în această situațiune, amăgirea pierde caracterul său penal și nu mai poate conduce la existența excrocheriei.

Astfel dacă pretinsa victima nu intenționa a se obliga serios și valabil, sau era perfect convinsă că cealaltă parte vrea s'o înșele și totuși se lasă amăgită, e fiindcă a vroit acest lucru și nu poate să se erijeze în victimă.

Deasemenea dacă pretinsul excroc a contractat cu voința de a se obliga serios, uzând de mijloace pe cari le credea greșit adevărate, nu mai poate fi excrocherie.

Și atunci ne vom întreba, oare în cazul convențiunilor ilicite întâlnim o amăgire din acelea ce pot conduce la existența delictului de înșelăciune?

Hotărât, vom răspunde că nu.

După cum am arătat mai sus în delictul de excrocherie convențiunea e inexistentă, dar aceasta nu ne îndreptățește—după cum susțineau autorii cari admit existența excrocheriei în materia ce ne preocupă—de a nu ne interesa de cauza acestor convențiuni inexistente.

În adevăr, am văzut că legea penală prin sancțiunea excrocheriei nu garantează mai sever convențiunile, ci protege pe cel ce a voit să contracteze o convenție *valabilă și serioasă* și a căzut victima unei amăgiri, care a făcut convenția inexistentă.

Deci, deși convenția nu exista, interesează totuși a ști dacă victima voia și credea că contractează valabil și serios.

Ori nu poate fi *valabil* ceiace e *ilicit*, pentru că oricât de serioasă ar fi o convențiune ilicită, ea

nu poate deveni valabilă, fiindcă legea nu-i acordă nici un efect.

Și dacă legea civilă refuză orice acțiune în convențiunile ilicite, apoi legiuitorului penal nu i-a trecut nici un moment prin gând să acorde un supliment de protecțiune acolo unde nici protecțiunea obișnuită nu e admisă.

Cel ce voește să contracteze o convenție ilicită nu se poate plânge că datorită amăgirilor celui cu care a tratat, convenția a devenit inexistentă, iar el e paralizat în acțiunile ce ar fi decurs din această convenție dacă ar fi existat, căci chiar și în absența acelor amăgiri tot inexistentă și fără efecte ar fi fost convențiunea, fiind ilicită. Dar ceva mai mult, amăgirea în această materie nici nu corespunde obiectiv și subiectiv conceptului cerut de lege.

Am arătat mai sus cari sunt situațiunile părților în delictul de excrocherie, adăugând că neverificarea acestor situațiuni atrage inexistența delictului.

Ori subiectiv, în procesul psihic de amăgire, victima trebuie să voiască o convenție valabilă și făcând uz de toate aptitudinile sale intelectuale să fie în credința că cel cu care tratează încheie un act serios.

Legea nu sancționează orice amăgire grosolană, ci acele amăgiri cari produc în mintea victimei o stare de ideatiune, care face imposibilă orice bănuială și exclude puțința de a preîntâmpina înșelarea.

Tot ce poate fi ușor dejucat, tot ce se poate preveni de orice om, nu mai este o amăgire, iar dacă victima s'a lăsat copilărește înșelată, aceasta nu este o excrocherie, căci ordinea publică nu are a se ocupa de copilăriile oamenilor.

Ori atunci când se promite un fapt ilicit, firese și logic este ca orice om să fie pus la adăpost contra oricărei înșelăciuni prin însăși imoralitatea propunerii.

E indiferent dacă amăgirea e dibace sau grosolană, fiindcă nu am decât să mă mențin în legalitate, refuzând propunerea unui act ilicit, pentru ca implicit să parez și înșelăciunea. Rămânând în legalitate, orice om cinstit e la adăpost de atari amăgiri.

Ori, cel ce a primit o promisiune de acte ilicite, înainte de a fi victima unei amăgiri, e victima propriei sale neonestități. Dacă legea penală apără pe omul cinstit ce nu s'a putut apăra singur, de o amăgire, ea nu poate întinde ocrotirea sa asupra celor ce erau suficient apărați, respectând legea, și au devenit victime, abdicând dela ea.

Iată de ce credem că convențiunile ilicite nu pot ocaziona, atunci când s'a făcut uz de amăgiri, delictul de înșelăciune. Oricare ar fi amăgirile de cari s'ar face uz în atari cazuri, ele nu corespund

conceptului amăgirilor pe cari legea penală le-a sancționat, ea fiind contrarii ordinii publice.

Dar am enunțat mai sus că, încă un element al delictului de înșelăciune lipsește în faptele de cari ne ocupăm și anume, prejudiciul, însă acest element lipsește numai în cea de a doua ipoteză indicată de noi la începutul adnotațiunii, adică atunci când Y refuză să împarță profitul actului ilicit cu X.

Desigur legea consideră ca prejudiciu deopotrivă și pierderea activă prin micșorarea patrimoniului cuiva și pierderea negativă prin împiedicarea patrimoniului de a se mări cu ajutorul unui profit, cu o condiție cel ce ce invoacă pierderile să fi avut drepturi legitime la ceiace face obiectul pierderii.

Ori rezultatul unui act ilicit, când se traduce într'un câștig material e deținut pe nedrept de cel ce l'a obținut pe această cale, și dacă el a produs o pierdere, în prejudiciul cuiva, apoi acesta nu este decât cel ce a fost victima actului ilicit.

Prin urmare, cei ce se asociază sau se ajută la săvârșirea unui act ilicit, nu au nici un drept legitim asupra profitului ce ar rezulta și ca atare nici unul din ei nu se poate considera juridicește prejudiciat atunci când celălalt i-ar refuza partea sa de profit, fiindcă nu poate fi prejudiciu acolo unde nu se lezează un drept.

Ne fiind nici un drept nu există nici acțiune și nu se poate concepe juridicește existența un prejudiciu care să nu aibă drept la ocrotirea legii, de unde acolo unde nu e ocrotirea nu există prejudiciu recunoscut ca atare de lege.

Cum speța soluționată de deciziunile ce comentăm intră în cadrul celei de a doua ipoteză, refuzul de a împărți rezultatul produs de un act ilicit, cu drept cuvânt și în mod juridic înalta Curte de Casație a conchis la inexistența delictului de excrocherie pentru lipsă de prejudiciu

VINTILĂ DONGOROZ

Avocat

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA I-a C. C.

Audiența dela 10 Iunie 1922

Președinția d-lui ȘTEFAN P. MIHĂILEANU, Judecător

General Grigore Crăiniceanu cu G. Darmes și a.

Sentința civilă No. 404

Acțiune în evacuare pe baza art. 1 alin. 2 al legii din 14 Aprilie 1922. — Legea franceză din 31 Martie 1922 privitoare la raporturile dintre proprietari și chiriași. — Art. 7 și 9 § 1 din acea lege. — Obligațiune indivizibilă din partea locatorului. — Evacuare.

1. Potrivit art. 1 alin. 2 din 14 Aprilie 1922, un supus al unui Stat străin nu se va putea bucura de prelungirea contractului său de locațiune în România decât dacă și românul aflat în aceleași

condițiuni în acel Stat străin s'ar bucura de prelungirea contractului său de închiriere.

2. Intrucât potrivit art. 9 § 1 al legii franceze din 31 Martie 1922 românii cari au luptat sau servit, ei ori copiii sau ginerii lor, într'una din armatele franceze, aliate ori asociate, se bucură în Franța de prelungirea contractelor lor de locațiune ca și francezii, urmează că și supușii francezi aflați în România și cari ei, copiii ori ginerii lor au luptat sau servit într'una din armatele franceze, aliate ori asociate să se bucure de prelungirea contractelor lor de locațiune.

3. Când proprietarul contractând cu mai mulți inși de odată, s'a obligat să presteze fiecăruia dintre ei, folosința întregului imobil închiriat, obligațiunea sa fiind indivizibilă, este suficient ca unul singur dintre ei să îndeplinească condițiunile de prelungire a contractului de închiriere, pentru ca proprietarul să nu poată avea acțiune în evacuare contra celorlalți.

S'a ascultat d-l avocată Mihail Antoniaade din partea reclamantului și d-l avocată Mihail Paleologu din partea pârâșilor;

Tribunalul,

Asupra acțiunii făcută prin petițiunea înreg. la No. 15094 din 4 Mai 1912, conform legii proprietarilor, astfel cum a fost modificată în instanță, de către General Grigore Crăiniceanu în contra lor: G. Darmes personal și ca soț pentru autorizare a soției sale H. Darmes și în contra nămitei S. Serval, toți domiciliați în București, str. Cometa No. 27, prin care cere evacuarea pe ziua de Sf. Dumitru 1922 a numișilor pârâși din imobilul din str. Cometa No. 27, ce-l țin cu chirie de la reclamant pe motiv că, fiind supuși francezi, potrivit legii din 14 Aprilie 1922 nu se mai pot bucura de prelungirea contractului lor de închiriere, care a expirat încă de la Sf. Dumitru 1920;

Având în vedere actele și lucrările din dosar cum și concluziunile orale ale părților;

Având în vedere că la cererea reclamantului de a se ordona evacuarea intimașilor pe motiv că nu se mai pot bucura de prelungirea contractului lor de locațiune, aceștia invoacă în favoarea lor dispozițiunile art. 1 al. 2 al legii din 14 Aprilie 1922, cum și legea franceză din 31 Martie 1922, potrivit căroră contractul lor de locațiune urmează să fie prelungit mai departe;

Considerând că prin art. 1 al. 2 din legea din 14 Aprilie 1922 se acordă prelungirea contractelor de închiriere și în folosul supușilor străini ai Statelor cari au admis printr'un text de lege votat până la data de 5 Aprilie 1922, principiul reciprocității în această materie;

Că intrucât prin acest text de lege, legiuitorul român a vroit să trateze pe supușii străini aflați în Țara noastră tot astfel cum și Statele cărora ei aparțin tratează pe supușii români aflați în acele țări, urmează că un supus al unui stat străin nu se va putea bucura de prelungirea contractului său de locațiune în România, decât dacă și românul aflat în aceleași condițiuni în acel stat străin s'ar bucura de prelungirea contractului său de închiriere;

Considerând că legiuitorul francez de la 31 Martie 1922, după ce prin art. 7 declară prelungite de plin drept, în condițiunile fixate în articolele următoare, toate

contractele de locațiune până la termenul obicnuit care precede data de 1 Ianuarie 1923 și îngăduie ca în anumite localități, din cauza lipsei de locuințe, să se poată obține de către locatari o prelungire chiar până la 1 Ianuarie 1925, în art. 9 § 1 din aceeași lege exclude de la beneficiul acestor prelungiri pe străinii cari nu au luptat, nici servit, sau ai căror copii sau gineri nu vor fi luptat nici servit în diferitele formațiuni ale armatelor franceze, aliate sau asociate;

Că întrucât potrivit art. 9 § 1 al legii franceze din 31 Martie 1922, românii cari au luptat sau servit, ei ori copii sau ginerii lor într-una din armatele franceze, aliate ori asociate se bucură în Franța de prelungirea contractelor lor de locațiune ca și francezii, urmează că și supușii francezi aflați în România și cari și copii ori ginerii lor au luptat sau servit într-una din armatele franceze, aliate ori asociate să se bucure de prelungirea contractelor lor de locațiune;

Având în vedere că din certificatul liberat de consulatul Francez din București la 6 Iunie 1922 se constată în fapt că intimatul G. Darmes a fost mobilizat dela 1 August 1914 până la 2 Decembrie 1919 ca locotenent în regimentul 48 infanterie și apoi trecut în egrimentul rusez No. 2;

Că astfel fiind, el urmează să se bucure în România de prelungirea contractului său de locațiune, întrucât și românul care a fost mobilizat în armata română și s'ar afla în Franța s'ar bucura acolo de prelungirea contractului său de locațiune în condițiuni de egalitate cu cetățenii francezi;

Că astfel fiind, în ce privește pe intimatul G. Darmes, acțiunea urmează să fie respinsă ca nefondată;

Având în vedere că prin acțiunea de față se cere evacuarea din imobil și a pârâtelor H. Darmes, soția pârâtului G. Darmes, și a numitei S. Serval;

Având în vedere că întrucât numitele intimat nu fac dovada că ele, copiii ori ginerii lor au servit în vre o formațiune a vreuneia din armatele franceze, aliate sau asociate, urmează că nu se mai pot bucura de prelungirea contractului lor de locațiune și că deci evacuarea ar urma să fie pronunțată în contra lor;

Considerând, însă, că din termenii în care este redactat contractul de locațiune intervenit între reclamant și pârâți se constată că reclamantul a închiriat deodată fiecăruia dintre cei trei pârâți întregul imobil din care se cere astăzi evacuarea lor, pârâții luându-și obligațiunea de a îndeplini în mod solidar obligațiunile luate de ei prin acel contract;

Că astfel fiind, în ce privește obligațiunea proprietarului de a presta pârâților folosința imobilului ce le a închiriat, întrucât acest imobil, deși divizibil prin natura sa, a fost totuși privit de părți sub un raport de indivizibilitate, obligațiunea aceasta a proprietarului este indivizibilă, fiecare dintre cei trei pârâți având dreptul la executarea integrală a obligațiunei proprietarului de a le presta folosința întregului imobil închiriat, — obligațiunea pârâților, la rândul lor, de a plăti chiria și a îndeplini celelalte obligațiuni luate de ei prin contract fiind solidară conform stipulațiunei exprese din contract;

Considerând că din moment ce obligațiunea proprietarului de a presta folosința imobilului este indivizibilă în raport cu cei trei pârâți, cum unul dintre dânșii, intimatul G. Darmes este în drept să se bucure mai departe de prelungirea contractului său de locațiune, dat fiind caracterul de indivizibilitate al obligațiunei proprietarului de a-i presta folosința, el are dreptul la întreaga folosință a imobilului;

Având în vedere că se constată în fapt, din însăși termenii acțiunei, că pârâta H. Darmes este soția legitimă a pârâtului G. Darmes;

Că, deci, chiar dacă numita pârâta nu ar mai avea dreptul să continue a locui imobilul ce i-a fost închiriat în calitatea sa de chiriașă ca una ce nu se mai poate bucura de prelungirea contractului său de închiriere, ea continuă a locui acel imobil în calitatea sa de soție legitimă a pârâtului G. Darmes, care are dreptul la folosința întregului imobil;

Că, deci, deși nu se mai bucură de prelungirea contractului său de locațiune, totuși evacuarea nu poate fi pronunțată în contra sa;

Având în vedere că, în ce privește pe pârâta S. Serval, întrucât se constată că G. Darmes are dreptul la folosința întregului imobil, deși ea nu se mai bucură de prelungirea contractului său de locațiune, totuși întrucât proprietarul este dator să presteze folosința întregului imobil lui G. Darmes, acesta fiind titularul întregii folosințe, el singur ar fi în drept să ceară evacuarea numitei pârâte, în cazul când ar putea fi locul la această și ar găsi de cuviință; iar dacă ar permite numitei S. Serval să locuiască în imobilul de a cărei folosință are dreptul să se bucure mai departe G. Darmes, ar constitui din partea acestuia o călcare a vreunei obligațiuni impuse de contract, rămâne ca reclamantul să uzeze de calea acțiunei în justiție în contra sa;

Că astfel fiind nici evacuarea pârâtei S. Serval nu poate fi încuviințată;

Că acțiunea fiind astfel nefondată, urmează să fie respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Judecător de sedință, Ștefan P. Mihăileanu, respinge acțiunea etc.

(ss) Ștefan P. Mihăileanu.

TRIBUNALUL ROMANAȚI SECȚIA II-a

Audiența dela 10 Februarie 1920

Președinția d-lui ȘT. CONSTANTINESCU, Judecător
Proceș verbal No. 736

Prevenit. — Mandat de arestare. — Reconfirmare. — Lipsa dosarului de fond la ziua judecătorei. — Caz de forță majoră. — Incunoștiințare de acest fapt a judecătorului de instrucție. — Art. 113 pr. pen.

Când un prevenit, deținut în virtutea unui mandat de arestare, este adus înaintea Trib. spre a-i se reconfirma sau infirma mandatul, conf. art. 113 pr. pen., dacă la ziua judecătorei dosarul pricinii se află la Camera de acuzare, Tribunalul fiind în imposibilitate spre a se pronunța în termen util, el se găsește într'un caz de forță majoră neprevăzută de lege. Tribunalul în acest caz nu poate ordona punerea în libertate a prevenitului, ci, cel mult a încunoștiința pe judecătorul de instrucție.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere, că precum rezultă din adresa d-lui Jude Instructor local No. 539/919, dosarul pricinii este trimis Camerei de punere sub acuzare împreună cu apelul făcut de prevenit contra ordonanței prin care i s'a respins cererea de punere în libertate pe cautiune;

Având în vedere că din această cauză Tribunalul este pus în imposibilitate materială de fapt de a se pronunța în termenul util asupra reconfirmării mandatului de arestare No. 1179/919, pentru că neavând dosarul spre a examina actele din el, nu poate să se pronunțe, dacă deținerea în arest a prevenitului mai este necesară instrucțiunii;

Că în asemenea caz Tribunalul neputându-se pro-

nunța astăzi asupra reconfirmării sau infirmării mandatului, nu se poate zice, că se impune liberarea prevenitului și deci mandatul de arestare emis contra prevenitului trebuie să continue ași produce efectele, nefiind vorba de o deținere abuzivă până când d-l Jude Instructor va avea dosarul și va cere din nou reconfirmarea mandatului, pentru că dacă din dispozițiunile art. 113 pr. pen. Judele Instructor are obligația să ceară din lună în lună până la pronunțarea ordonanței definitive, reconfirmarea mandatului când găsește că este necesar, aceasta este o procedare normală prevăzută de citatul art. 113 și cum cazul de față prezentat Tribunalului e un caz de forță majoră neprevăzută de lege, nu se poate de aci trage concluzia că prevenitul trebuie pus în libertate, fiindcă astăzi n'a putut să se pronunțe asupra reconfirmării în lipsa dosarului afacerii.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Judecător de ședință Șt. Constantinescu

Dispune :

Ca J-l Judecător Instructor să fie încunoștiințat de aceste dispozițiuni luate de Tribunal, rămânând ca d-sa să ceară din nou reconfirmarea mandatului de arestare sus vorbit dacă va mai găsi necesară deținerea prevenitului, când i se restituie dosarul dela Camera de punere sub acuzare.

(ss) Ștefan Constantinescu, Const. Florescu.

NOTA. — Asupra acestei chestiuni jurisprudența este constantă că, constituie un caz de forță majoră, dacă la ziua judecăței dosarul de fond se afla încă la Camera de acuzare, și Tribunalul se găsește în imposibilitate de a se pronunța asupra punerii prevenitului în libertate (Vezi Trib. Tutova, sent. 2310 din 11 Martie 1910, cu nota aprobatoare a lui Tanoviceanu, în *Curierul Judiciar* No. 37/910).

S'a mers chiar mai departe, dacă data reconfirmării mandatului cade într-o zi de serbătoare legală, însă după expirarea termenului, se poate pronunța legal asupra reconfirmării mandatului (Trib. Buzău, jurn. 8195 din 16 Noembrie 1919, majoritatea, cu nota D-lui E. C. Decusară în *Curierul Judiciar* No. 18—19/920, p. 254 și urm.).

Cas. (II, 1719 din 7 Dec. 1920) a decis, însă, că atunci, când invocarea forței majore, că dosarul de fond n'a sosit în ziua judecăței dela Camera de acuzare, este un simplu pretext, ea nu poate acoperi nulitatea mandatului (în speță tre-cuse 23 de zile dela data reconfirmării mandatului prevenitului. V. *Curierul Judiciar* No. 35/921, p. 547, cu nota D-lui E. C. Decusară); Cfr. și asupra unei spețe interesante asupra aplicațiunei art. 113 pr. pen. articolul D-lui Corneliu Negrea și nota D-lui Vasilescu Al. Jean în *Curierul Judiciar* No. 27/921, p. 420 și urm.). (N. R.)

A apărut No. 2, **Jurisprudența Generală**, sub direcțiunea D-lui Gr. Conduratu, consilier la Curtea de Apel București.

Costul abonamentului anual: 400 lei pentru avocați; 300 lei pentru magistrați; 600 lei pentru autorități și case de comerț. Redacția & Ad-ția București, Artei 5.

Tip. Soc. anon. CURIERUL JUDICIAR, București, Rahovei 5, TELEFON 13/29 — Ad-tor: Avocat I. Codreanu. — C. 868

— A apărut în editura Societăței anonime *Curierul Judiciar*: **INCHIRIEREA** sub regimul legii din 5 Aprilie 1923, comentată de d-nii: Conduratu, consilier la Curtea de București și Periețeanu și Velescu avocați, însoțită de Expunerea de motive, Discursurile Ministrului de Justiție, Debaterile Parlamentare, iar la fine toate jurisprudențele Curței de Casație cu privire la închiriere, adunate și sistematizate de d-l Filip Mihăilescu, grefier la Casație. Prețul 60 lei, se adaugă 5 lei pentru porto-poștal recomandat.

* * *

— **Asupra Contractului de locațiune** (Ed. II), de d-l N. Jac Constantinescu, consilier la Curtea de de Apel Galați, cuprinzând toată doctrina și jurisprudența cu toate legile și decretele-legi în legătură, și Taxele de timbru pentru asistența socială.

Prețul 30 lei. Se adaugă 4 lei p. porto poștal recomandat

* * *

— **Codul închirierilor**, cuprinzând legea chi-riilor din 1922, însoțită de Debaterile parlamentare, Expunerea de motive, Circulara ministrului și întreaga legislație excepțională referitoare la materie, comentat de d-nii Gr. Conduratu, consilier la Curtea de Apel București și I. Gr. Periețeanu și Al. Velescu, avocați.

Prețul 50 lei. De vânzare la «Curierul Judiciar». Se adaugă 5 lei pentru porto poștal recomandat.

— A apărut în editura Soc. an. *Curierul Judiciar*: **Legea pentru unificarea contribuțiunilor directe și pentru înființarea impozitului pe venitul global**, cuprinzând textul legii, Adnotațiuni doctrinare, Expunerea de motive, Debaterile parlamentare, Discursurile Ministrului de finanțe și ale Raportorilor, Tabele și Formulare cu exemple practice, Circularile și Instrucțiunile date de ministerul de finanțe, iar la urmă un **Indice alfabetic** de impuneri ce înlesnește cercetările, de

CONSTANT GEORGESCU

Membri în Comisiunea de legislație fiscală a Adunării Deputaților
Docent în științele financiare, Avocat

cu o Prefață de d-l Vintilă I. Brătianu, Ministru de finanțe. Prețul 80 lei.

Comandele la *Curierul Judiciar*, Rahovei 5, care expediază la cerere recomandat contra mandat postal la care se va adauga lei 5 pentru porto recomandat.

A apărut în editura Soc. Anon. „*Curierul Judiciar*“ **Delictele de Contrabandă și Reticență Valală**, de d-l Traian Alexandrescu, Avocat, Directorul Serviciului Contencios al Băncii Țării Românești. Prețul 10 lei.

Formulare de petiții, ce trebuie să se dea de către creditorii hipotecari Președinților de Tribunal în circumscripția căruia se află moșia expropriată. De vânzare la „*Curierul Judiciar*“. Prețul 5 lei exemplarul.

— **Retipărindu-se colecții complete din Curierul Judiciar dela anul 1900 la zi, se vând cu prețul de 350 lei fiecare an, iar Tablele de materii cu 50 lei.**

Prevenim pe d-nii abonați că numerile ce le cer în cursul anului, trebuie să le plătească. Numai acele numere se servesc fără nici o plată pentru care ni se reclamă în cursul săptămânii următoare că nu s'au primit, pentru că și noi putem reclama Direcțiunei poștel nepredarea lor la timp.